

Tietokone

Windows 11

Sisällysluettelo

Tietokone.....	3
Tietokoneen osat.....	3
Yleistä.....	4
Microsoft -tili.....	6
Näppäimistö.....	9
Tiedostot.....	10
Yleisimmät tiedostomuodot.....	12
Tietokoneen käyttö.....	13
Toimintokeskus ja Ilmoitukset.....	15
Aloitusvalikkoon kiinnitetyt kuvakkeet.....	16
Tehtävänäkymä.....	18
Ohjelmien päivitys.....	20
Asetukset.....	22
Hae, Etsi.....	25
Resurssienhallinta.....	26
Resurssienhallinnan asetukset.....	28
Tietojen muuttaminen.....	29
Leikkaa, Kopioi, Liitä.....	30
Näppäinkomennot eli pikanäppäimet.....	31
Tehtävienhallinta.....	32
Laitehallinta.....	33
OneDrive.....	35
Kuvien kopioiminen ja tallentaminen Internetistä.....	40
Ohjelman lataaminen internetistä ja asentaminen tietokoneelle.....	42
Työpöytäohjelma.....	42
UWP – sovellukset.....	48
Windowsin suojaus.....	50
Ilmoitukset ja toiminnot.....	52
Keskittymisavustaja.....	54
Tallennustilan hallinta.....	56
Tulostaminen tiedostoon.....	58
Sanastoa ja lyhenteitä.....	61

Tietokone

Kannettava tietokone

Pöytäkone

Tietokoneen osat

Tietokoneessa on seuraavat osat:

- Prosessori. Intel ja AMD yleisimmät tietokoneissa
- Keskusmuisti (RAM). Ohjelmat suoritetaan prosessorissa ja keskusmuistissa
- Kiintolevy joko HDD (Hard Disk Drive) tai SSD (Solid State Drive) tiedostojen tallentamista varten.
- Näytönohjain ohjaa näyttöä, sijaitsee koneen sisällä
- Näyttö
- Näppäimistö
- Hiiri

Tietoliikenne:

- WLAN 802.11 langatonta lähiverkkoa varten
- Ethernet langallista lähiverkkoa varten

Prosessori

Keskusmuisti

- Bluetooth esim. yhteys puhelimeen

Liitännät:

- USB -portti, esim. ulkoinen kiintolevy, puhelimen lataus
- Kuuloke-/mikrofoniliitäntä
- HDMI -portti, esim. TV liitää varten
- Näyttö -portti ulkoista näyttöä varten
- RJ-45 (Ethernet) -portti

Yleistä

Tämä ohje ja esimerkkikuvat on tehty Windows 11 – käyttöjärjestelmällä. Windows on selvästi suosituin käyttöjärjestelmä tietokoneissa (87.56 prosenttia lokakuu 2021 / NetMarketShare). Muita käyttöjärjestelmiä ovat Apple MacOS (9.54 prosenttia) ja Linux (2.35 prosenttia). Windowsista on käytössä monta eri versiota: Windows 8.0 ja 8.1, Windows 10 sekä Windows 11. Windows 7:n tuki loppui 14.01.2020. Windows on Microsoftin tekemä käyttöjärjestelmä.

Nimensä mukaisesti tietokonetta käytetään käyttöjärjestelmän avulla.

Tietokoneessa käytetään sovelluksia eli ohjelmia. Uuden tietokoneen mukana tulee yleensä myös erilaisia ohjelmia, joista osa voi olla turhia. Joissakin valmiiksi asennetuissa ohjelmissa voi olla rajattu käyttöaika, esim. 90 vuorokautta.

Työpöytäohjelmia voi ladata internetistä, esim.: <https://www.ilmaisojelmat.fi/etusivu>
Kun ohjelman lataa koneelle, se pitää asentaa eli käynnistää ladattu tiedosto.

UWP -sovelluksia ladataan ja asennetaan Microsoft Storesta.

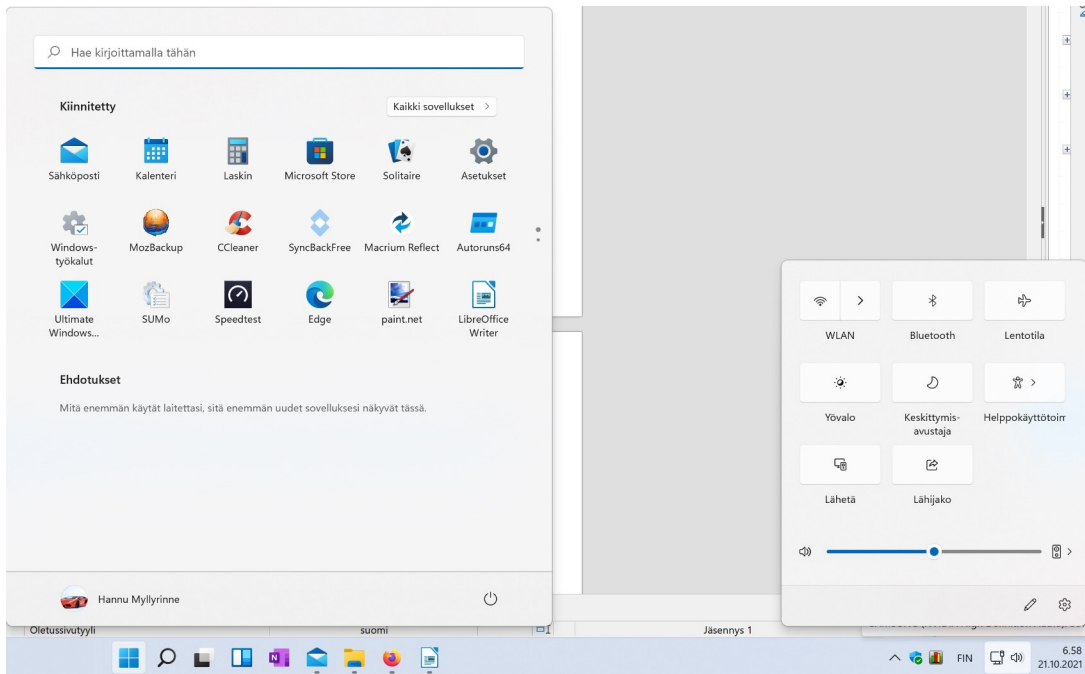
Tietokonetta käytetään hiirellä. Hiiren osoitin liikkuu hiiren liikkeiden mukaan.

Hiiren 1. painikkeella tehdään valintoja, 2. painikkeella saadaan lisätoimintoja.

Rullalla voidaan selata sivuja alaspäin ja ylöspäin.

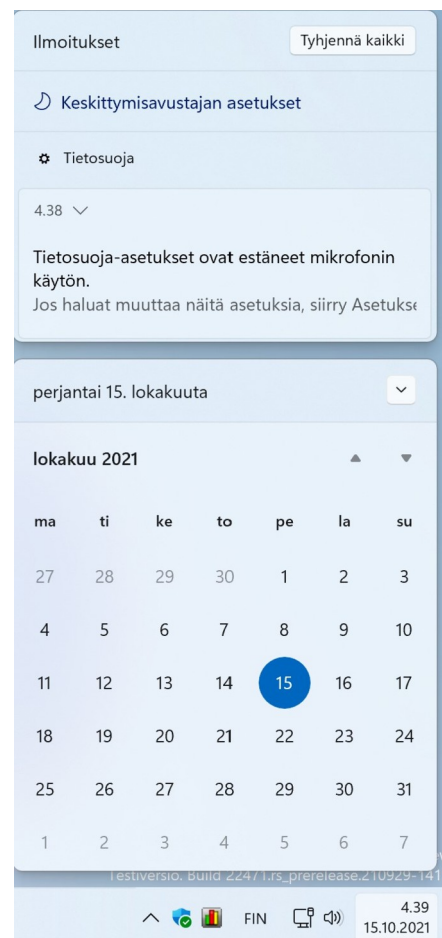
Kun tietokone odottaa jotakin tietoa syötettäväksi, kohdistin (kursori) vilkkuu halutussa kohdassa. Tämä voi olla tietty kenttä, esim. nimikenttä tai vaikka koko sivu tekstinkäsittelyssä.

Windows yhdentoista aloitusnäyttö on muuttunut, oletuksena kaikki kuvakkeet ovat nyt tehtäväpalkin keskellä. Myös aloitusvalikko, toimintokeskus ja ilmoitukset ovat muuttuneet.

Toimintokeskuksen saa näkyviin valitsemalla virta-, ääni- tai verkkokuvakkeen ilmaisinalueelta. Toimintokeskuksessa on pikakuvakkeita toimintojen nopeaan muuttamiseen.

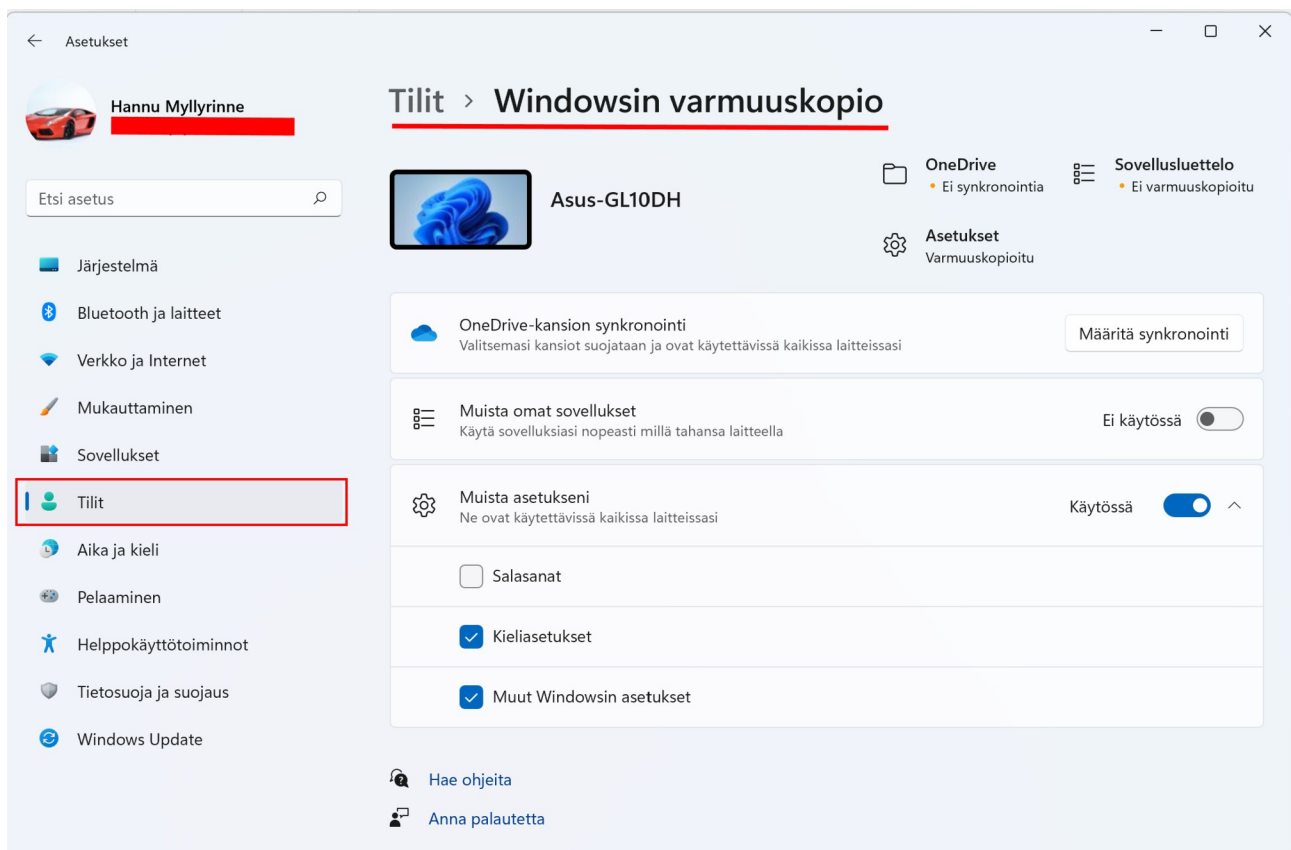
Ilmoituksen tullessa näkyy niiden määrä päivämäärän oikealla puolella. Ne saa näkyviin valitsemalla päivämäärä -kuvakkeen.

Microsoft -tili

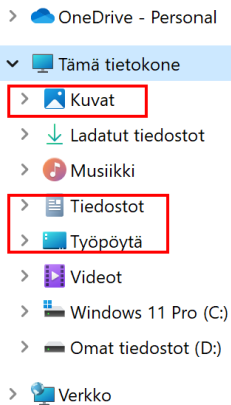
Microsoft -tili yhdistää Windowsin Microsoftin pilvipalveluihin, jolloin erilaisia tietoja ja asetuksia on helppo synkronoida kaikkien käytössä olevien tietokoneiden välillä.

Microsoft-tilin avulla voi esimerkiksi ottaa käyttöön saman ulkoasuteeman ja taustakuvan kaikilla koneilla. Valitaan Asetukset → Tilit → Windowsin varmuuskopio:

Käyttäjä voi valita asetukset, jotka synkronoidaan kaikkiin Windows 10 -laitteisiin, joihin hän on kirjautunut sisään omalla Microsoft-tilillään.

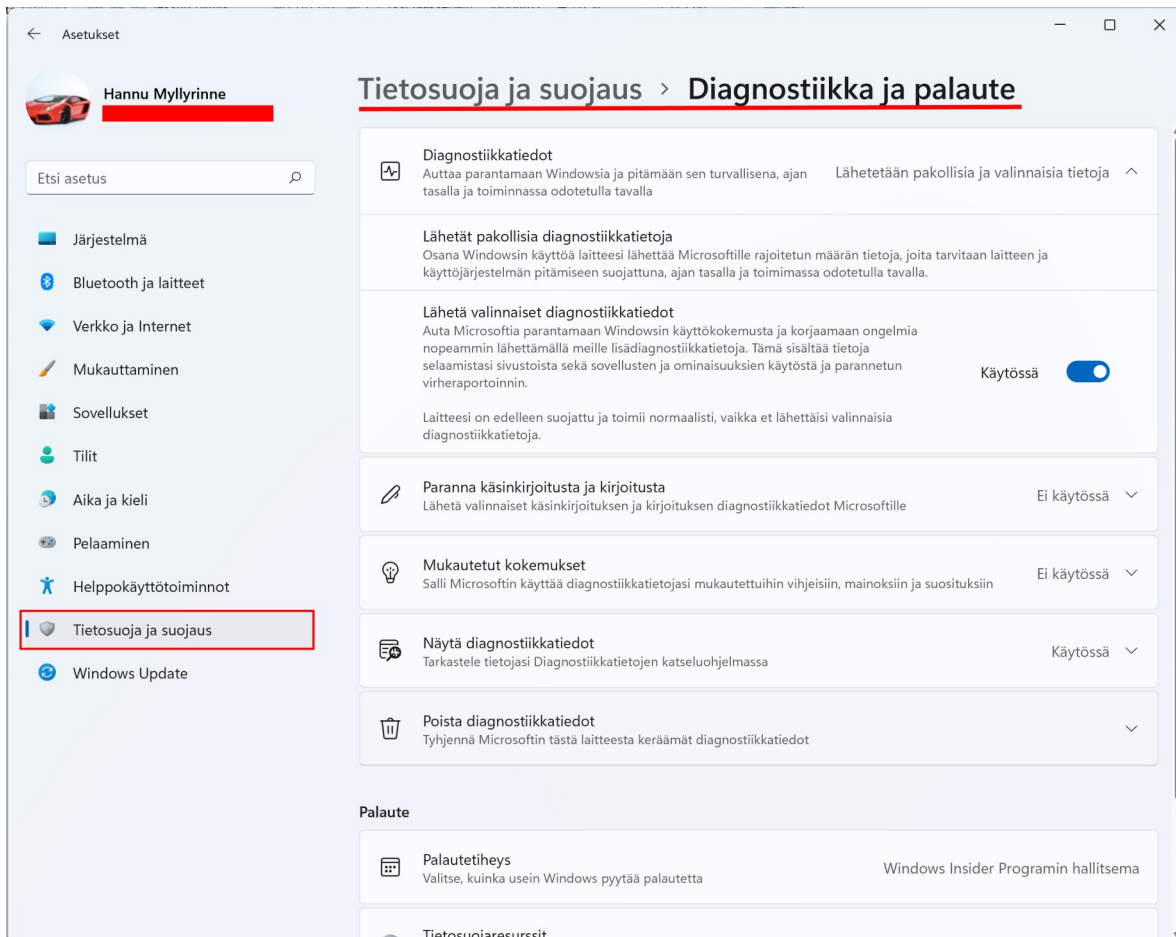
Kun OneDriven-kansion synkronoinnin ottaa käyttöön, voidaan valita, mitkä kansiot synkronoidaan:

Voit tarvittaessa luoda itsellesi Microsoft-tilin Microsoftin sivustolla olevan ohjatun toiminnon avulla: <https://www.microsoft.com/fi-fi>

Microsoft -tilin suomenkieliset ohjeet löytyvät : [Microsoft-tilin ohje](#)

Kun käytetään Microsoft -tiliä, käytöstä tallennetaan erilaisia tietoja. Näitä tietoja pääsee muuttamaan valitsemalla: Asetukset → Tietosuoja ja suojaus. Tietosuoja ja suojaus -asetuksissa on useita kohtia, jotka kaikki kannattaa käydä läpi ja muuttaa haluamukseen; ainakin Yleiset ja Diagnostiikka ja palaute.

Windowsin käyttäjätilin voi luoda myös paikallisena tilinä.

Paikallinen tili tallentaa käyttäjän tiedot nimensä mukaisesti vain käytössä olevalle tietokoneelle, jolloin Microsoftin monet verkkopalvelut ja muut toiminnot eivät ole käytössä.

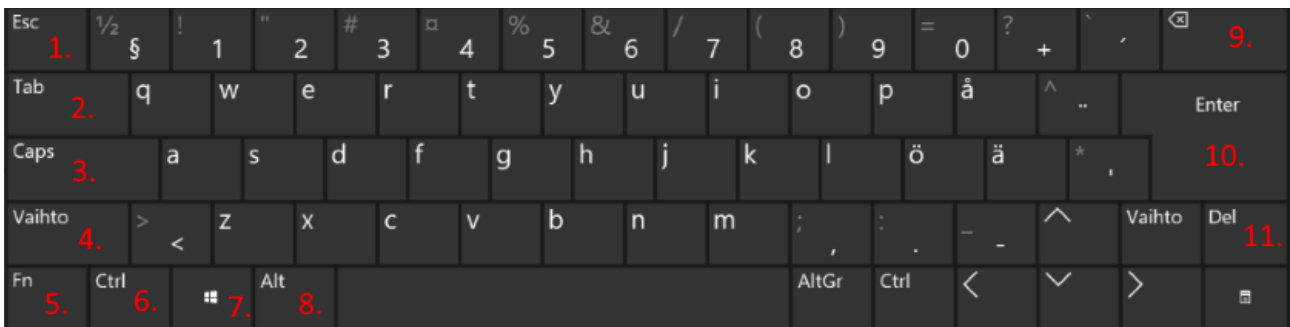
The screenshot shows the Windows Settings application window titled "Asetukset". The left sidebar contains various settings categories, with "Tilit" (Accounts) highlighted by a red box. The main content area is titled "Tilit > Tietosi" and displays the user profile for "Hannu Myllyrinne" (HANNU MYLLYRINNE, Järjestelmänvalvoja). Below the profile, there are sections for "Säädä kuvaasi" (Adjust your picture) with options for "Ota valokuva" (Take a picture) and "Valitse tiedosto" (Choose a file), and "Tilin asetukset" (Account settings) where the option "Kirjaudu sisään paikallisella tilillä sen sijaan" (Sign in with a local account instead) is highlighted by a red box. The "Lisäasetukset" (Additional settings) section shows "Tilit" (Accounts) for managing user accounts. At the bottom, there are links for "Hae ohjeita" (Get help) and "Anna palautetta" (Give feedback).

Näppäimistö

Ohjelmille syötetään tietoa näppäimistöltä. Tietokonetta pystyy käyttämään erilaisilla näppäinyhdistelmillä eli näppäinkomennoilla jopa ilman hiirtä. Sehän on hankalaa, mutta jotkin näppäinkomennot opittuaan ne nopeuttavat toimintaa.

Windows 11 näppäinkomennot löytyvät:

<https://support.microsoft.com/fi-fi/help/12445/windows-keyboard-shortcuts>

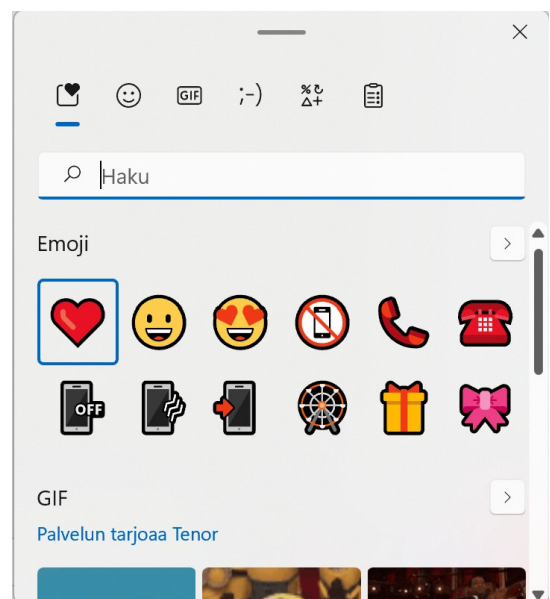

- 1. Esc: Poistu, Takaisin
- 2. Tab: Sarkain, seuraava kenttä
- 3. Caps: Isot kirjaimet
- 4. Vaihto: Näppäimen toinen toiminta.
Esim. isot kirjaimet, prosentti, huutomerkki
- 5. Fn: Näppäimen kolmas toiminta
- 6. Ctrl: Näppäinkomennot

- 7. Win: Aloitusvalikko, näppäinkomennot
- 8. Alt: Näppäinkomennot
- 9. Poista: Poistaa merkin vasemmalta
- 10. Enter: Rivinvaihto
- 11. Del: Poistaa merkin oikealta, poistaa valitun

Näppäimistössä on joukko erikoisnäppäimiä, jotka muuttavat näppäimistön toimintaa tai antavat ohjelmalle tietyn komennon.

Esimerkiksi Win + . (Piste): Voidaan valita emoji tekstiin. Ohjelmasta riippuen emoji voi olla joko mustavalkoinen tai värillinen: 😊 🙌 🤝

Tiedostot

Tiedostot sijaitsevat tietokoneen kiintolevyllä.

Tietokone käsittelee tietoa tiedostoina. Tiedosto voi olla tekstitiedosto, kuvatiedosto, video tai vaikkapa tämä ohje, joka sisältää tekstiä ja kuvia. Tiedostoja käsitellään erilaisilla ohjelmilla, tämä ohje on kirjoitettu LibreOffice Writerilla. Myös sovellus eli ohjelma koostuu tiedostoista. Tiedostot voidaan tallentaa eri kansioihin. Näin tiedostot pysyvät järjestyksessä.

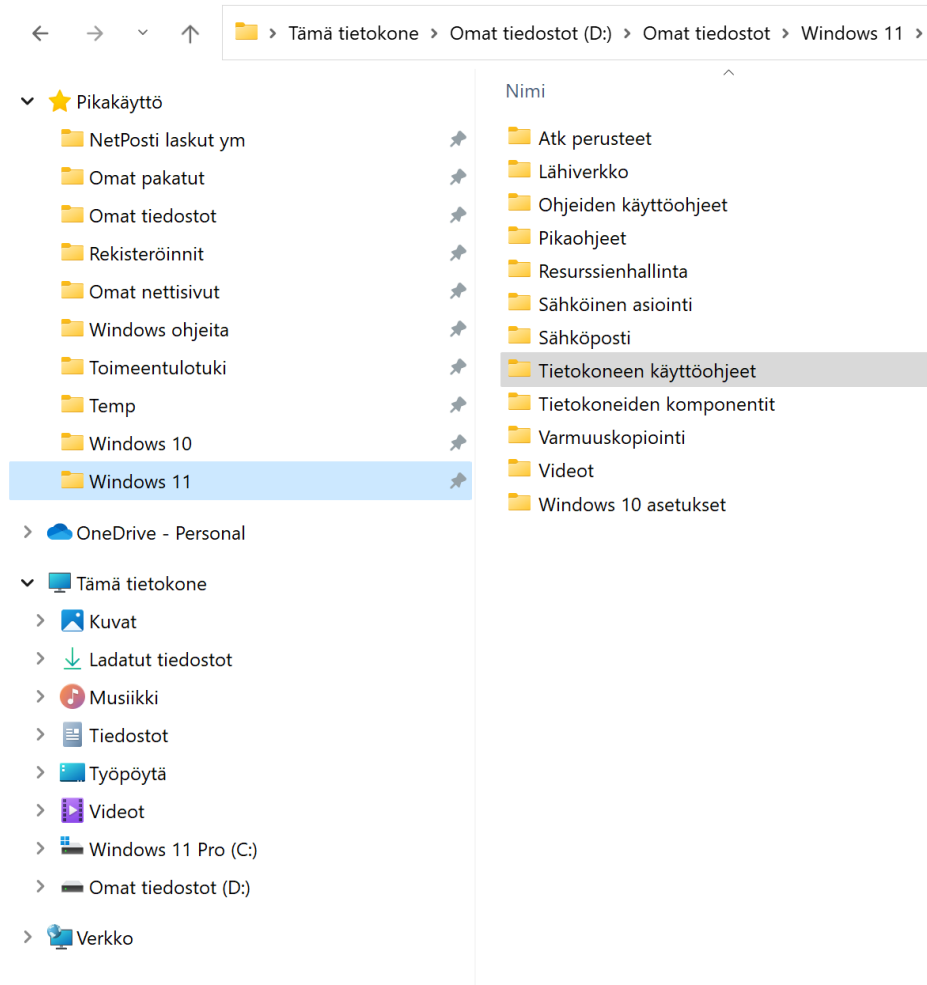
Tietokoneen tapaa käsitellä tiedostoja voi verrata vaikkapa kirjastoon: Yksi kirja on tiedosto ja kirjaston osastot ovat kansioita. Tiedostoja voi siirtää tai kopioida toiseen kansioon. Niitä voi myös poistaa. Tiedoston ja kansion nimeä voidaan muuttaa. Ohjelmien omille tiedostoille tai kansioille ei kuitenkaan saa tehdä mitään, sillä ohjelma voi lopettaa toimintansa.

Nimi	Muokauspäiv
Effects	25.3.2018 20.55
FileTypes	25.3.2018 20.55
Resources	25.3.2018 20.55
resx	25.3.2018 20.55
Shapes	25.3.2018 20.55
Staging	25.3.2018 20.55
SxS	25.3.2018 20.55
Interop.WIA.dll	26.11.2005 22.5
License.txt	25.8.2013 17.57
PaintDotNet.Base.dll	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.Base.pdb	14.1.2018 18.54
PaintDotNet.Core.dll	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.Core.pdb	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.Data.dll	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.Data.pdb	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.Effects.dll	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.Effects.pdb	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.exe	14.1.2018 18.55
PaintDotNet.exe.config	22.10.2017 19.0

Kansio

Tässä näkyy osa kuvankäsittelyohjelman Paint.net kansioista ja tiedostoista.

Tässä kuvassa tietokoneen kiintolevy on jaettu kahteen osaan. Asema Windows 11 Pro (C:) sisältää Windowsin ja kaikki ohjelmat. Asema Omat tiedostot (D:) sisältää kaikki Omat tiedostot, ladatut tiedostot sekä muulla tavalla luodut tiedostot. Eli esimerkikuvassa ei käytetä Windowsin luomia Kuvat, Musiikki, Tiedostot tai Videot -kansioita.

Tiedoston nimi koostuu kahdesta osasta eli nimestä ja päätteestä: Tiedoston nimi.txt tai Tiedoston.Nimi.txt

Tiedoston nimi ja Tiedoston.Nimi ovat nimiä, txt on päätte. Viimeinen piste erottelee nimen ja päätteen.

Tiedostopäätteet kertovat tiedoston tyyppin. **Tiedostopäätettä ei saa muuttaa.**
<https://fi.wikipedia.org/wiki/Tiedostomuoto>

Yleisimmät tiedostomuodot

Tekstinkäsittely:

- .TXT - yksinkertaiset tekstit, Muistio
- .RTF - useita fontteja tai kappalemuotoiluja, Wordpad
- .DOC - laajat muotoilut, Word
- .ODT - open document, järjestelmäriippumaton, LibreOffice, OpenOffice

Kuvat:

- .BMP - Paint
- .GIF - kuvakkeet, animaatio
- .JPG - pakattu valokuva, täydet värit, myös .PNG
- .RAW - kaikki kamerasta tullut tieto, myös aikaleima

Julkaisu ja esitys:

- .PDF - pakattu, yhdistetty kuva ja teksti, Acrobat tai Foxit
- .PPT - esitysgrafiikka, kuvia ja tekstiä yhdisteltynä
- .HTML - nettisivu

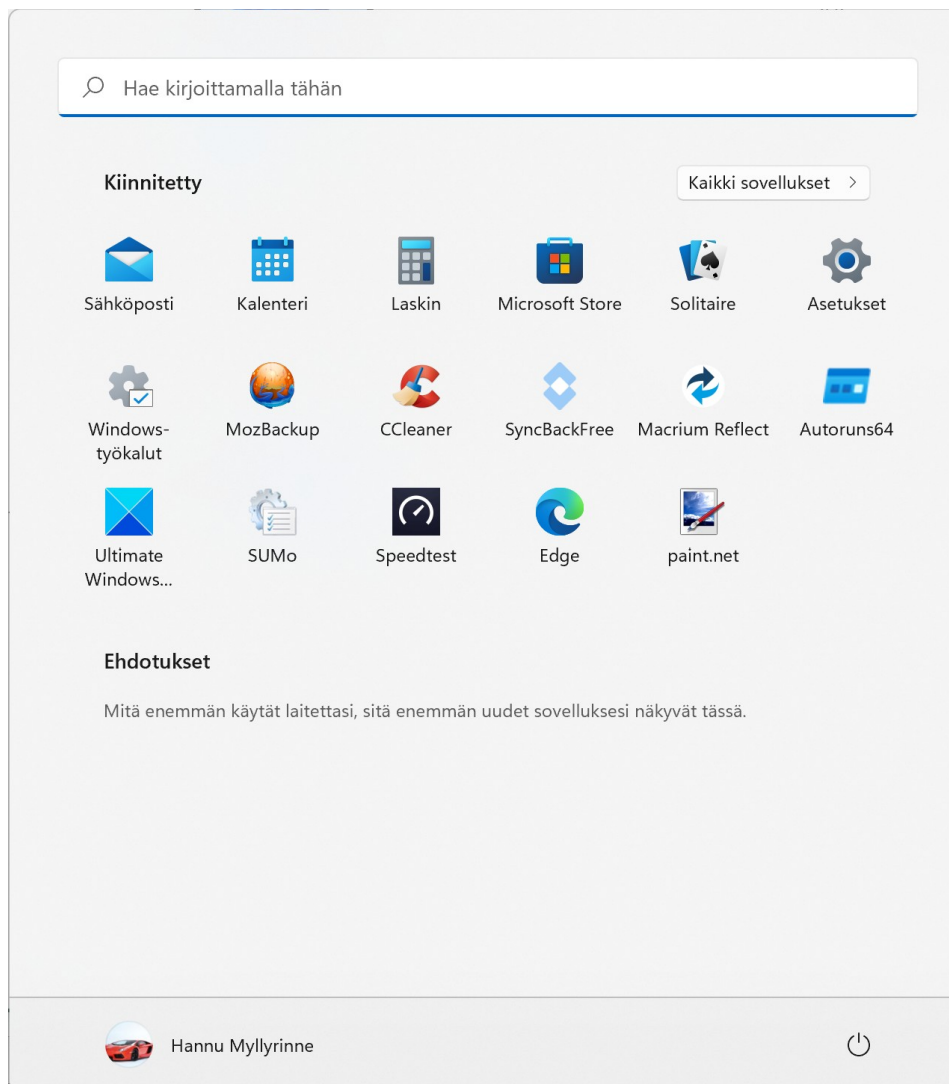
Ääni ja video:

- .WMA - MediaPlayer -tiedosto
- .MP3 - pakattu äänitiedosto
- .AVI - sisältää kuvaa ja ääntä
- .MPEG1,2,4,7 tai 21 - sisältää kuvaa ja ääntä
- .DIVX - pakattu elokuvamuoto

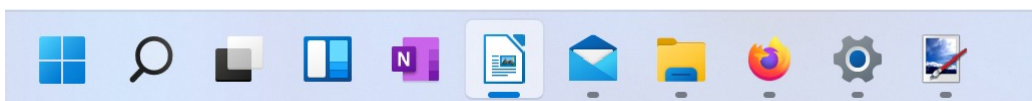
Pakatut tiedostot:

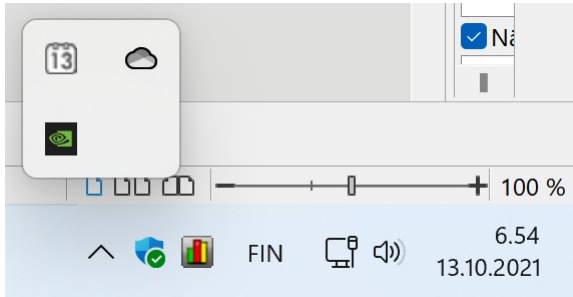
- .ZIP
- .RAR

Tietokoneen käyttö

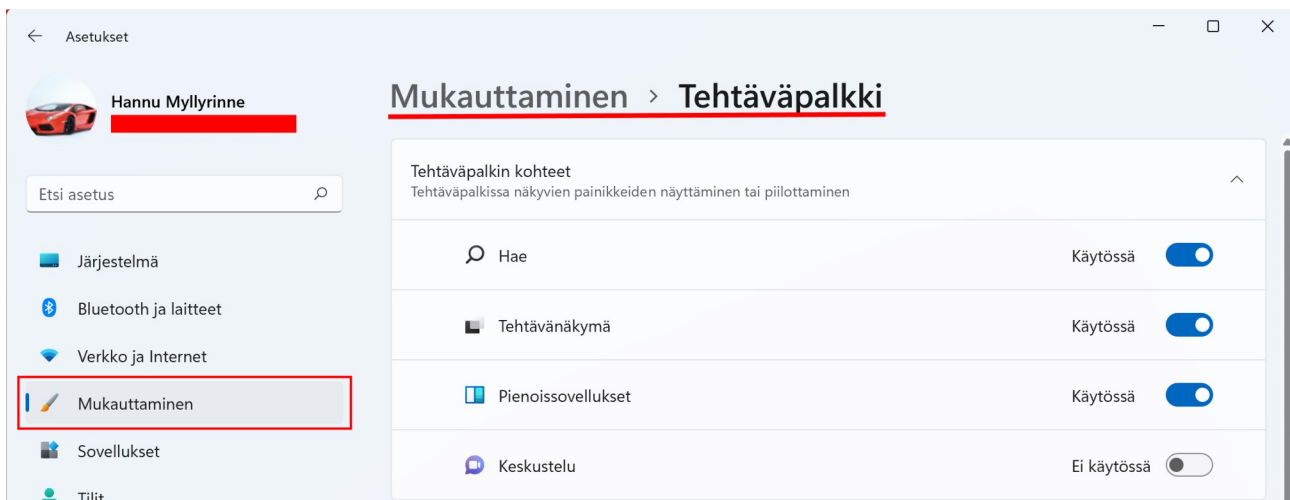
Ohjelma käynnistetään tuplaklikkaamalla ohjelman pikakuvaketta työpöydällä tai valitsemalla tehtäväpalkista Aloitus -kuvake. Aloitusvalikosta valitaan joko kiinnitetty ohjelman kuvake tai Kaikki sovellukset -listasta haluttu ohjelma. Kun ohjelma käynnistetään, ohjelman suoritettavat osat latautuvat kiintolevyltä keskusmuistiin (RAM). Ohjelma toimii siis keskusmuistissa, mutta tarvittaessa se lukee ja tallentaa tietoja kiintolevylle. Ohjelmia voi olla samanaikaisesti käynnissä useita. Niiden välillä voidaan liikkua valitsemalla tehtäväpalkista haluttu ohjelma.

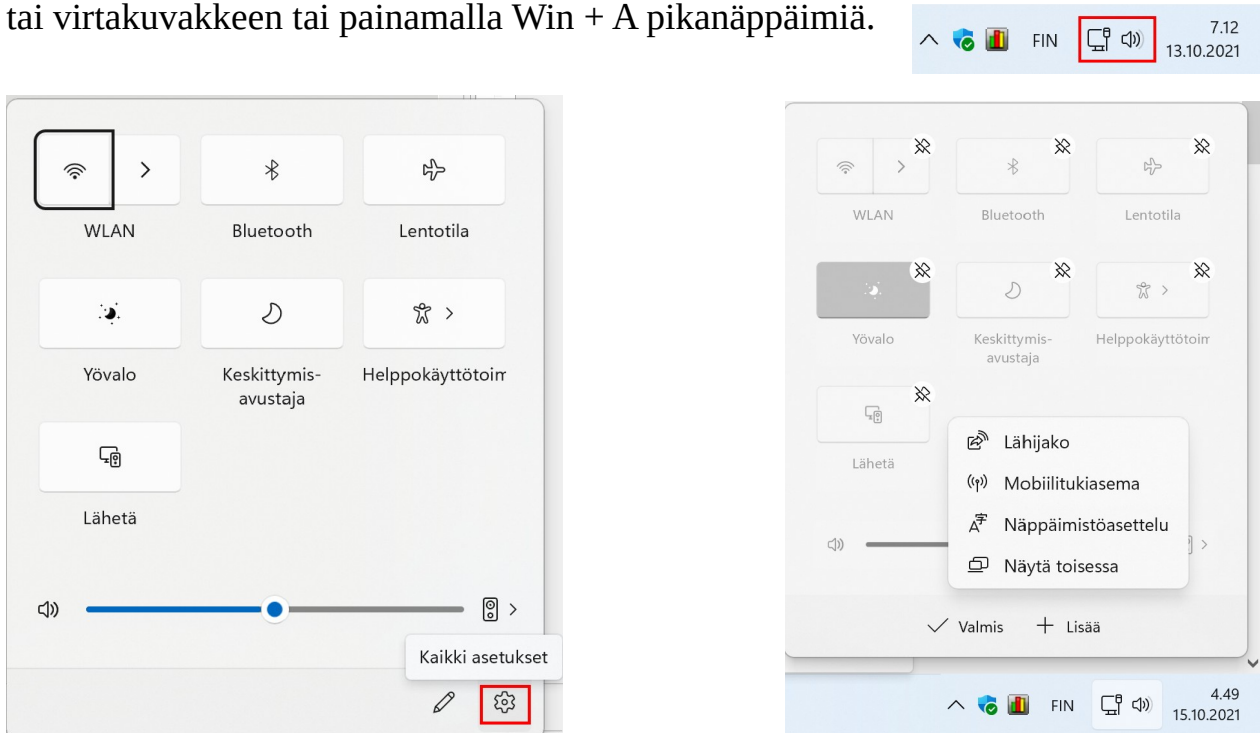
Tehtäväpalkki sijaitsee näytön alaosassa. Vasemmalla on Aloitus – kuvake. Seuraavaksi on Haku, Tehtävänäkymä, Pienoissovellukset ja tehtäväpalkkiin kiinnitetyt ohjelmien kuvakkeet. Seuraavaksi ovat käynnissä olevat ohjelmat. Oikealla on ilmaisinalue. Siinä näkyvät jotkin käynnissä olevat ohjelmat ja halutut järjestelmäkuvakkeet.

Tehtäväpalkin kuvakkeita ja asetuksia pääsee muuttamaan klikkaamalla tehtäväpalkkia hiiren 2. painikkeella ja valitsemalla Tehtäväpalkin asetukset

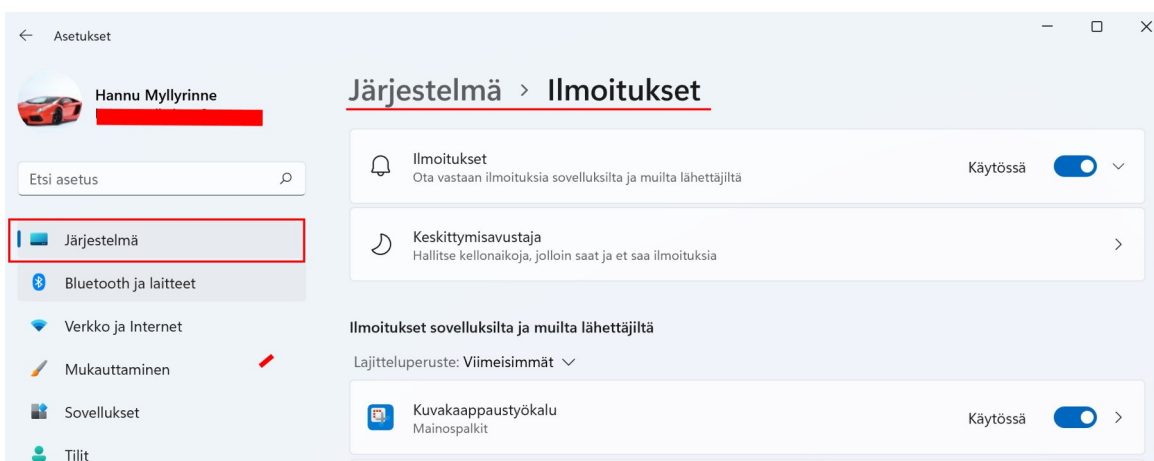
Toimintokeskus ja Ilmoitukset

Toimintokeskuksessa näkee, mitkä toiminnot ovat päällä. Myös kaikki asetukset löytyvät sieltä. Toimintokeskus aukeaa valitsemalla ilmaisinalueelta verkko -, ääni - tai virtakuvakkeen tai painamalla Win + A pikanäppäimiä.

Toimintokeskuksen pika-asetuksia voi muokata valitsemalla hiiren 2. painike toimintokeskuksessa. Pika-asetusten paikkaa voi muuttaa, niitä voidaan myös lisätä tai poistaa.

Jos asetuksissa valittuja ilmoituksia on näytettävissä, näkyy niiden määrä päivämäärän oikealla puolella. Klikkaamalla päivämäärää, ilmoitukset näkyvät kalenterin yläpuolella. Ilmoituksia voi poistaa yksitellen tai kaikki kerrallaan.

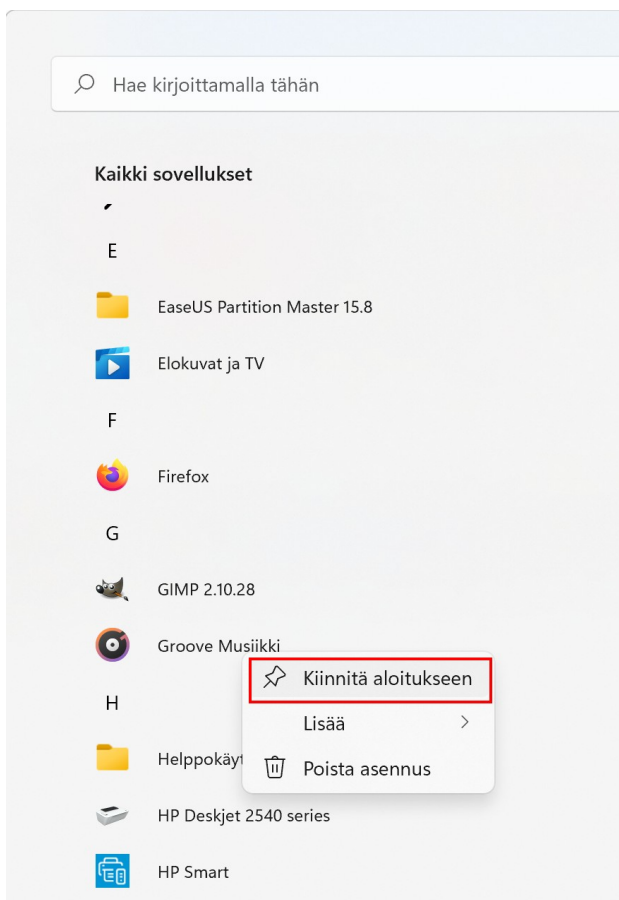
Aloitusvalikkoon kiinnitetyt kuvakkeet

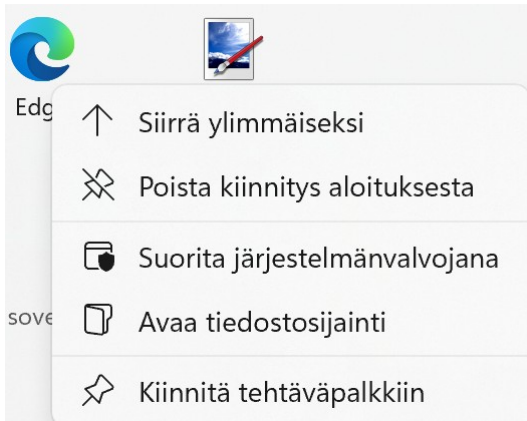
Tietokoneessa käytetään kahdenlaisia sovelluksia eli ohjelmia:

- Microsoft Store:sta ladattavia sovelluksia, eli UWP (Universal Windows Platform) programs, UWP – sovelluksia. Esim. Kalenteri, Sähköposti ja Microsoft Solitaire Collection.
- Win32 ohjelmat eli työpöytäohjelmat, joita voi ladata tai ostaa internetistä. Esim. LibreOffice, Firefox – selain ja CCleaner.

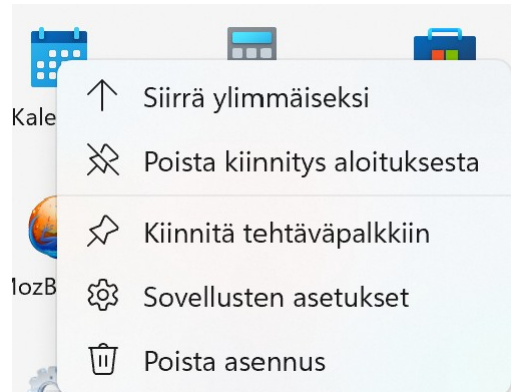
Ohjelman tyyppistä riippuen seuraavat kohdat ja esimerkit voivat poiketa ohjelman mukaan.

Kuvakkeita voi lisätä klikkaamalla ohjelmaa Kaikki sovellukset -listassa hiiren 2. painikkeella ja valitsemalla Kiinnitä aloitukseen. Kuvakkeiden paikkaa voi vaihtaa ”raahaamalla” eli pitämällä hiiren 1. painiketta pohjassa ja siirtämällä haluttuun paikkaan.

Työpöytäohjelma

UWP -sovellus

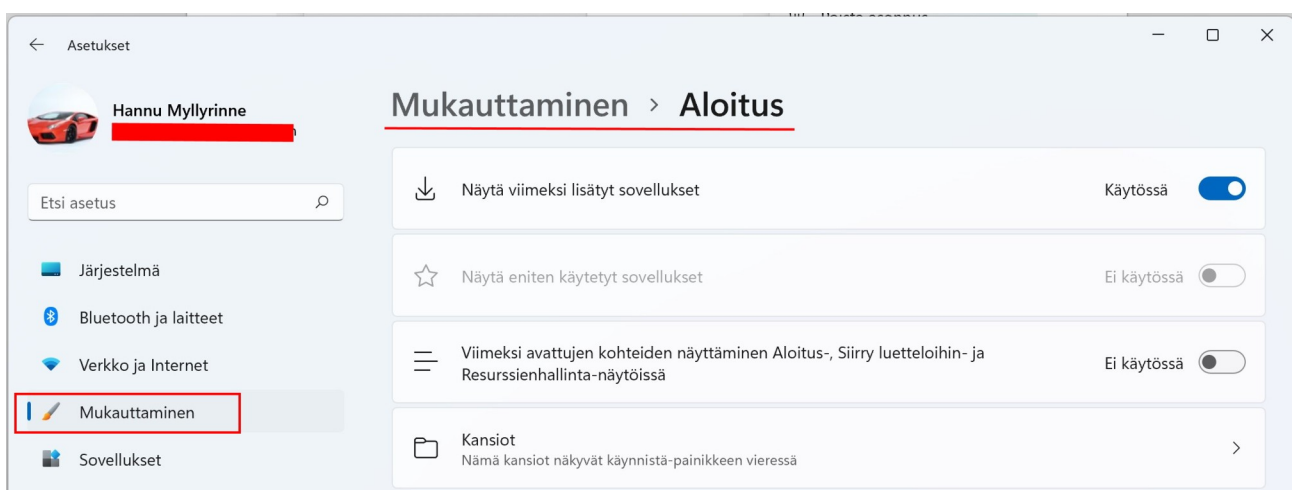
Kuvakkeita voidaan muuttaa klikkaamalla ko. kuvaketta hiiren 2. painikkeella:

- Poista kiinnitys aloituksesta: Poistaa ko. kuvakkeen.
- Siirrä ylimmäiseksi: Siirtää kuvakkeen yläreivin vasemman puolimmaiseksi.
- Sovelluksen asetukset: Voidaan muuttaa ko. Ohjelman asetuksia. Vain UWP-ohjelmat.
- Poista asennus: poistaa ohjelman tietokoneelta.
- Kiinnitä tehtäväpalkkiin.

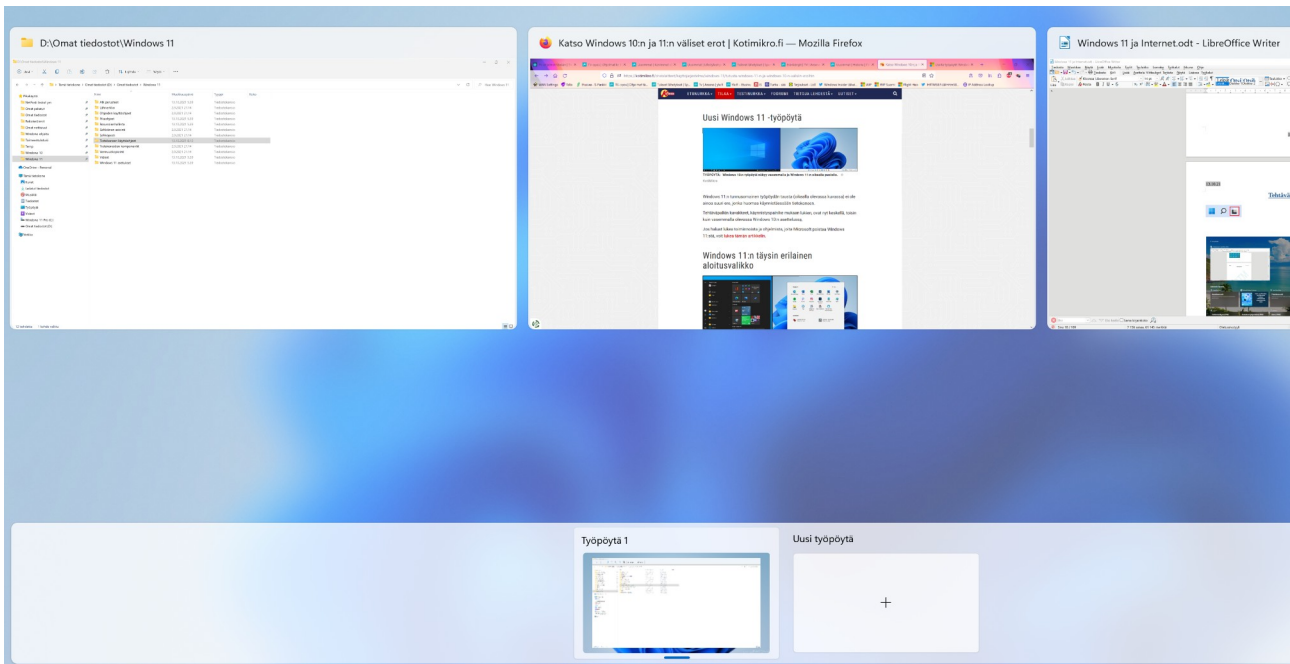
Ehdotukset:

Asetuksista riippuen ehdotuksissa voi näkyä uudet asennetut sovellukset, eniten käytetyt sovellukset tai viimeiseksi käytetyt kohteet.

Asetukset → Mukauttaminen → Aloitus

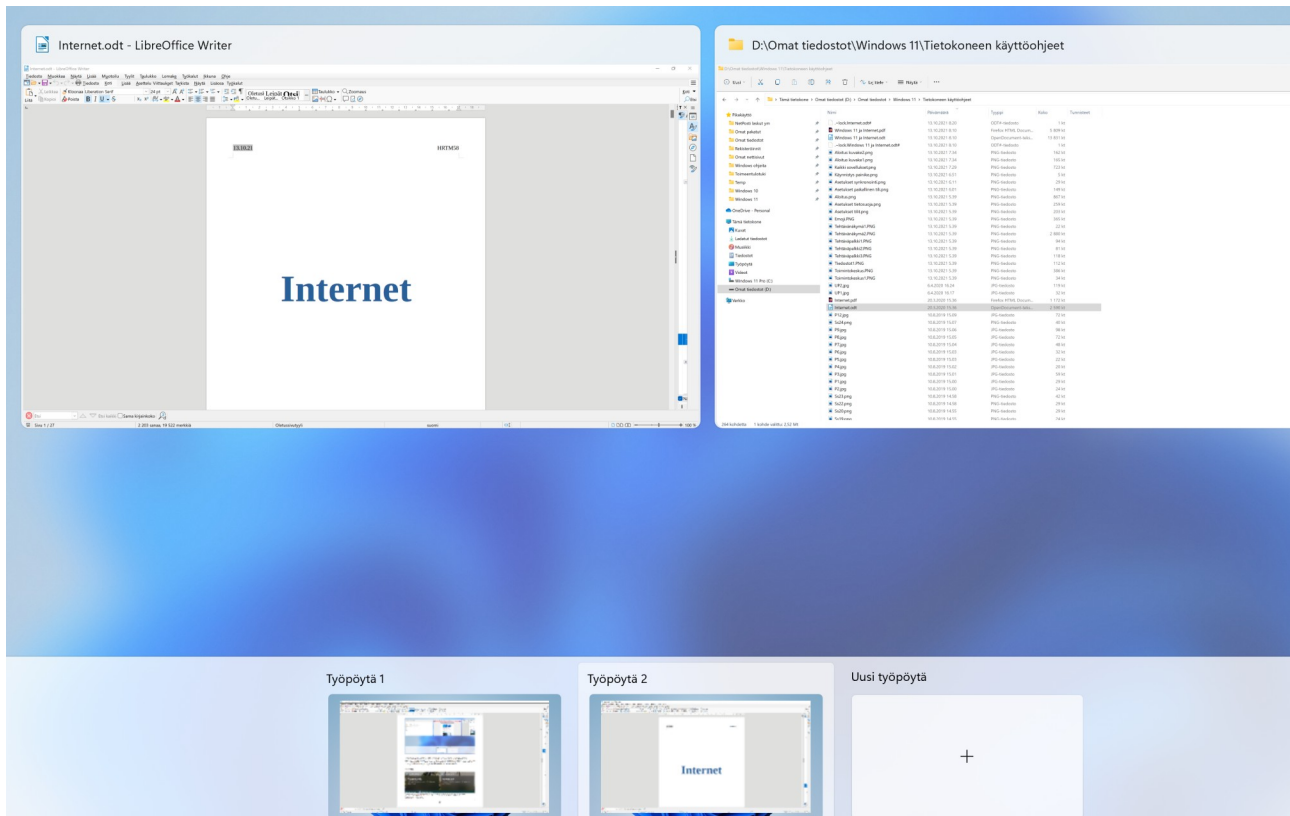

Tehtävänäkymä

Tehtävänäkymässä näkyy kaikki käynnissä olevat tehtävät. Tehtävänäkymiä kutsutaan joissakin yhteyksissä myös virtuaalisiksi työpöydiksi. Tehtävänäkymässä ei siis näy pelkästään käynnissä olevat ko. työpöydän ohjelmat, vaan ohjelmalla suoritettavat tehtävät.

Kun valitsee esim. Windows 11 ja Internet.odt, aktivoidaan LibreOffice Writer ja siinä auki oleva Windows 11 ja Internet.odt – tiedosto.

Tehtävänäkymässä voi avata myös uuden työpöydän. Tietokoneella voi olla useampia työpöytiä samanaikaisesti käytössä.

Niiden välillä voi liikkua tehtävänäkymän kautta. Kaikissa työpöydissä voi olla useita eri ohjelmia auki.

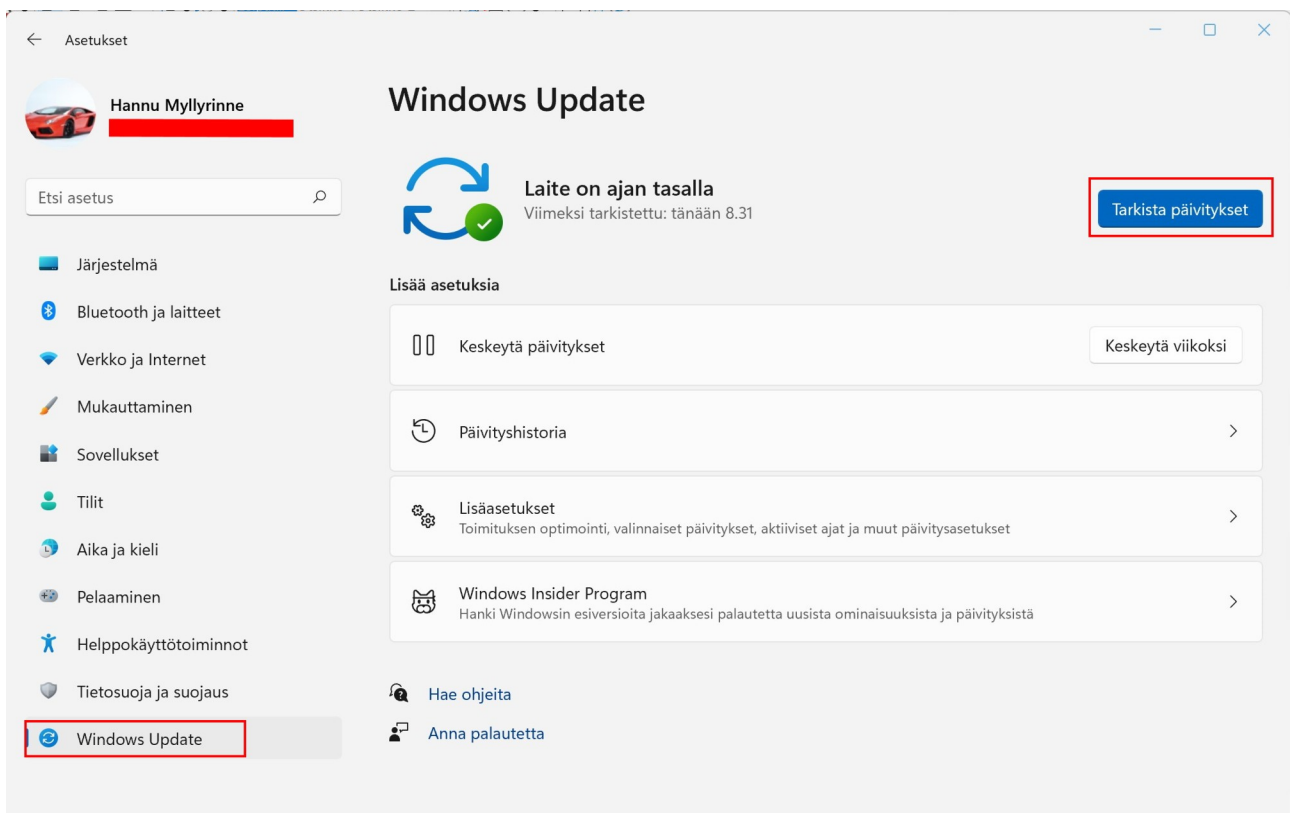
Ohjelmien päivitys

Yksi tietokoneen turvallisuuteen vaikuttava asia on käyttöjärjestelmän sekä kaikkien ohjelmien pitäminen ajan tasalla. Käyttöjärjestelmästä ja ohjelmista tulee tasaisin väliajoin uusia versioita. Niitä kutsutaan päivityksiksi. Käyttöjärjestelmä ja jotkin ohjelmat voivat päivittää automaattisesti uudet versiot. Jotkin ohjelmat tarkistavat uudet päivitykset ohjelman käynnistyksen yhteydessä, ja kertovat uudesta versiosta. Joissakin ohjelmissa on mahdollisuus itse tutkia, onko päivityksiä saatavilla. Tietokoneelle on saatavilla päivitysohjelmia, jotka tarkistavat koneeseen asennetut ohjelmat ja niiden versiot.

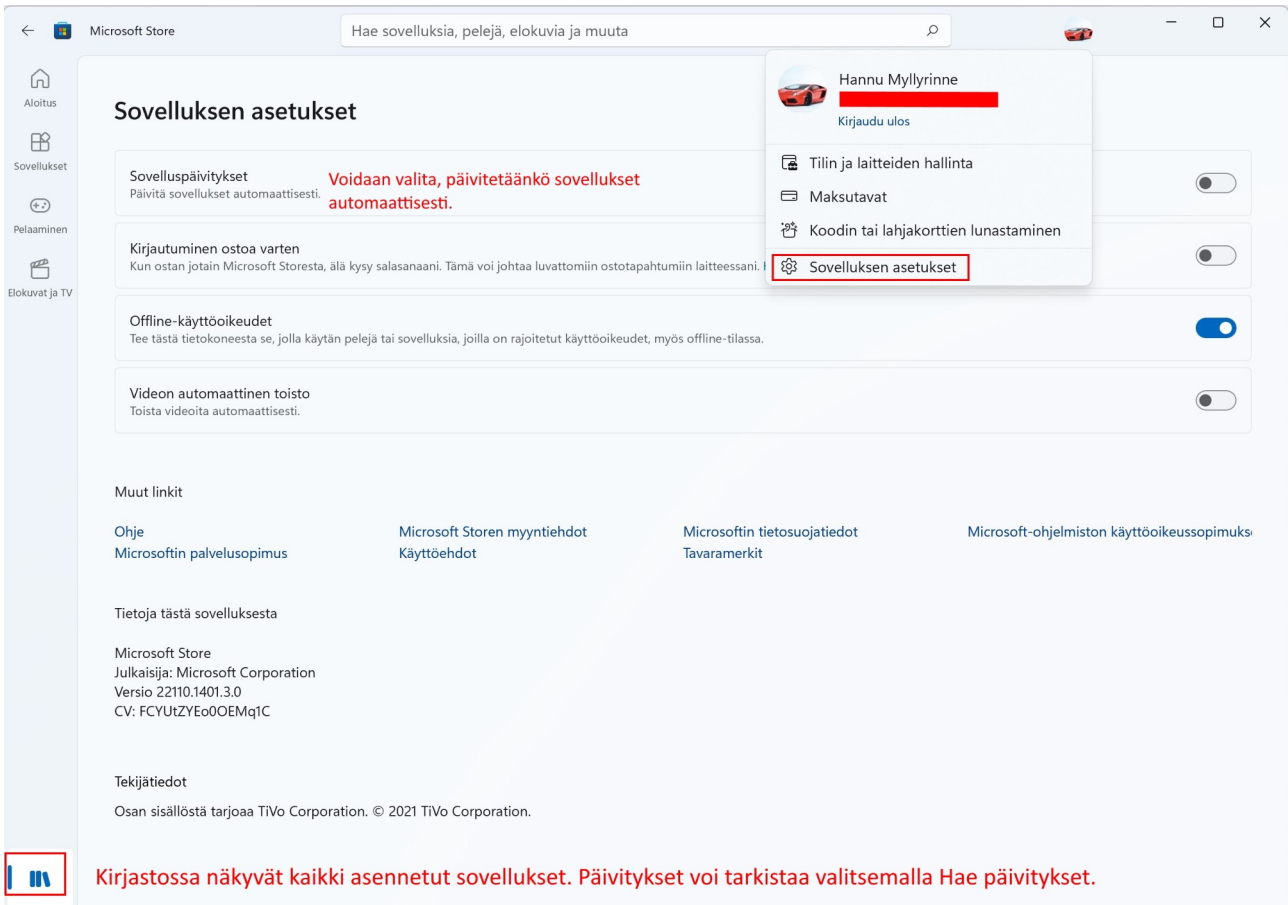
Yleisimmät päivitysohjelmat ja tietoja päivityksistä löytyy esim. osoitteesta:

<https://neptunet.net/2015/01/11/ohjelmien-paivitys/>

Microsoft päivittää Windowsin uudet päivitykset joka kuukauden toinen tiistai. Voit myös itse tarkistaa, löytyykö uusia päivityksiä: Asetukset → Windows Update → Tarkista päivitykset

Kaupan –sovellukset päivitetään Microsoft Store:ssa: Valitaan Kirjasto → Hae päivityksiä. Ne voidaan päivittää myös automaattisesti:

Sovelluksen asetukset

Sovelluspäivitykset
Päivitä sovellukset automaattisesti. **Voidaan valita, päivitetäänkö sovellukset automaattisesti.**

Kirjautuminen ostoa varten
Kun ostan jotain Microsoft Storesta, älä kysy salasanaani. Tämä voi johtaa luvattomiin ostotapahtumiin laitteessani. |

Offline-käyttöoikeudet
Tee tästä tietokoneesta se, jolla käytän pelejä tai sovelluksia, joilla on rajoitetut käyttöoikeudet, myös offline-tilassa.

Videon automaattinen toisto
Toista videoita automaattisesti.

Muut linkit

Ohje
Microsoftin palvelusopimus

Microsoft Storen myyntiehdot
Käyttöehdot

Microsoftin tietosuojatiedot
Tavaramerkit

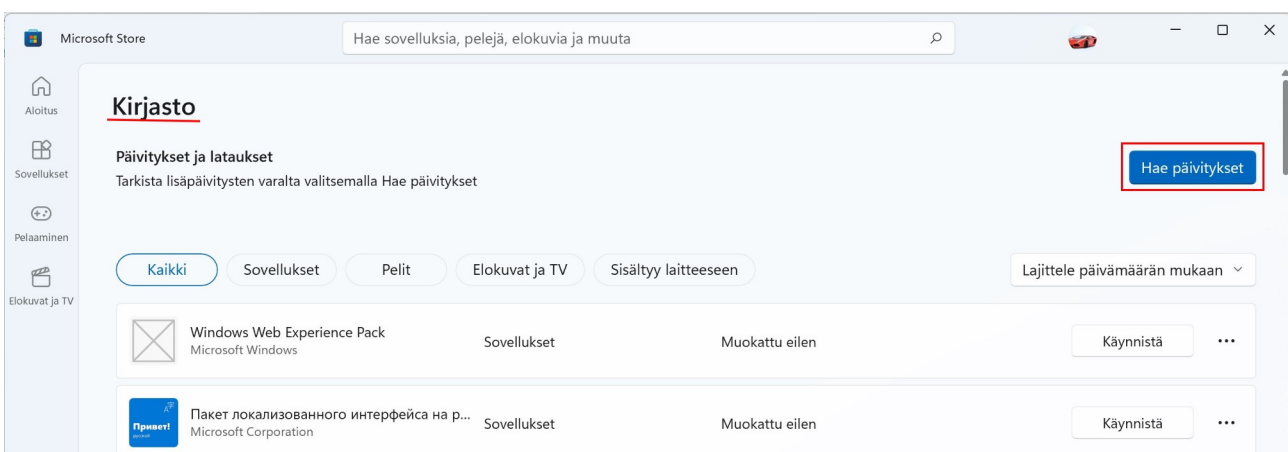
Microsoft-ohjelmiston käyttöoikeussopimus

Tietoja tästä sovelluksesta

Microsoft Store
Julkaisija: Microsoft Corporation
Versio 22110.1401.3.0
CV: FCYUZYEO0OEMq1C

Tekijätiedot
Osan sisällöstä tarjoaa TiVo Corporation. © 2021 TiVo Corporation.

Kirjastossa näkyvät kaikki asennetut sovellukset. Päivitykset voi tarkistaa valitsemalla Hae päivitykset.

Kirjasto

Päivitykset ja lataukset
Tarkista lisäpäivitysten varalta valitsemalla Hae päivitykset

Hae päivitykset

Kaikki Sovellukset Pelit Elokuvat ja TV Sisältyy laitteeseen

Lajittele päivämäärän mukaan ▾

Windows Web Experience Pack
Microsoft Windows Sovellukset Muokattu eilen Käynnistä ...

Пакет локализованного интерфейса на р...
Microsoft Corporation Sovellukset Muokattu eilen Käynnistä ...

Asetukset

Käyttöjärjestelmässä ja lähes kaikissa ohjelmissa on mahdollisuus muuttaa toimintaa tai ulkonäköä. Nämä muutokset voidaan tehdä käyttöjärjestelmän tai ohjelman asetuksissa.

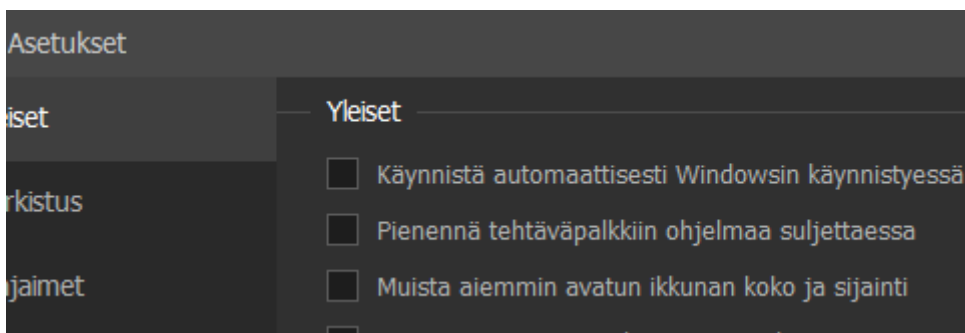
Käyttöjärjestelmän asetuksia ovat esim.:

- Taustakuvan, värien ja muiden näyttöön vaikuttavien asetusten muuttaminen.
- Aloitusvalikon ja tehtäväpalkin asetukset.
- Tietokoneeseen liitettyjen laitteiden ja tallennustilojen hallinta.
- Verkon ja internetin asetukset.
- Oletusohjelmien määrittäminen ja ohjelmien poistaminen.
- Päivittäminen ja suojaus.

Ohjelmien asetusten muuttaminen:

- Jotkin ohjelmat haluavat käynnistyä tietokoneen käynnistyessä. Tämä on aivan turhaa ja hidastaa tietokoneen käynnistystä ja käyttöä. Vain virustorjunnan, palomuurin ja muiden tietoturvaohjelmien käynnistys on suotavaa.
- Jotkin ohjelmat haluavat tarkistaa ohjelman päivitykset automaattisesti. Tämäkin on turhaa, koska silloin jokin osa ohjelmasta on aina päällä. Paras vaihtoehto on, että ohjelma tarkistaa päivitykset aina, kun ohjelman käynnistää.
- Ohjelmaa suljettaessa jotkin haluavat pienentyä ilmaisinalueelle (tehtäväpalkin oikeaan reunaan). Tämäkin on turhaa, ja vie resursseja muilta ohjelmilta. Kun ohjelman sulkee, pitää sen myös sulkeutua.

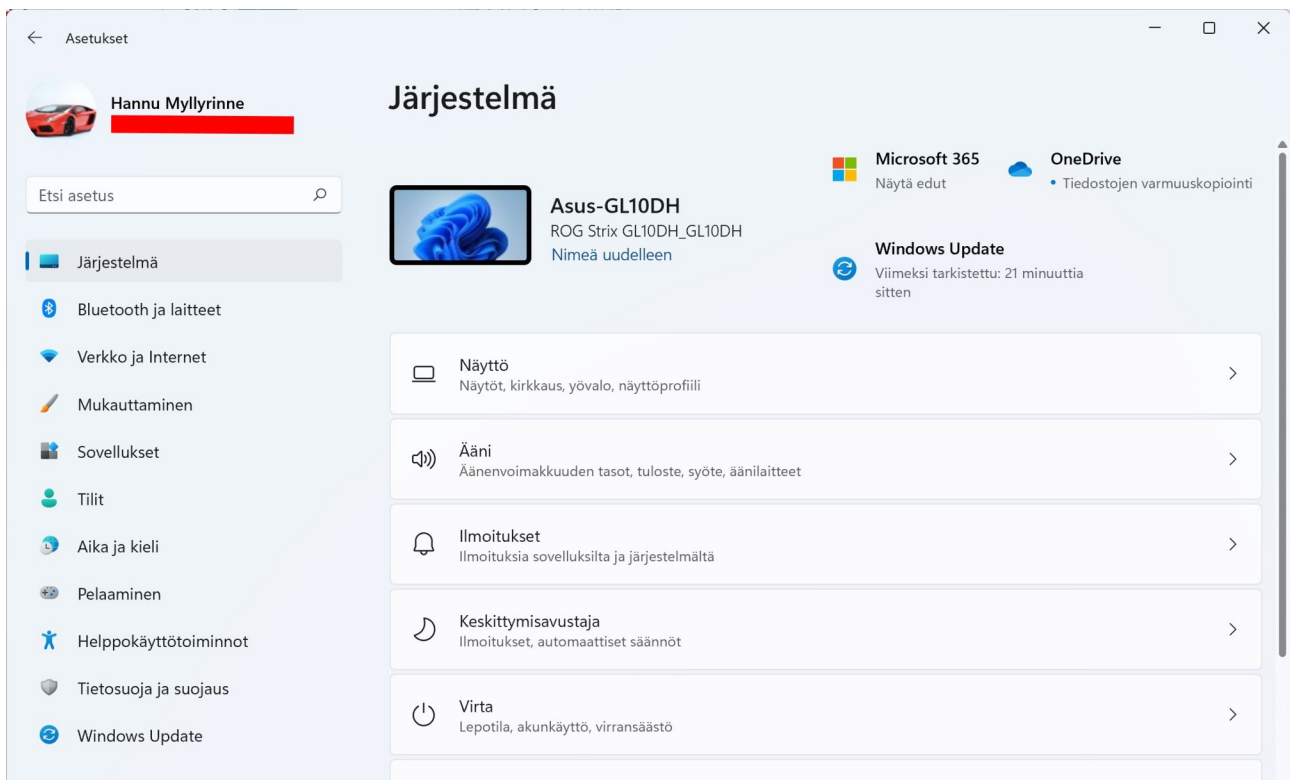
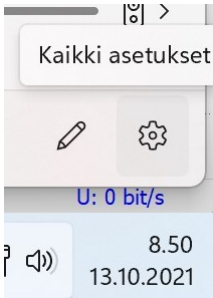
Tässä kuvassa näkyy erään ohjelman asetuksia; olen poistanut valinnat kaikista kohdista.

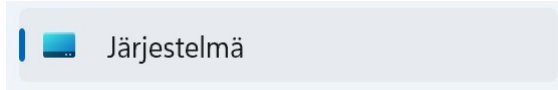
Windows 11 asetuksia pääsee muuttamaan:

- Aloitus → Asetukset
- Aloitus hiiren 2. painikkeella → Asetukset
- Toimintokeskus → Kaikki asetukset

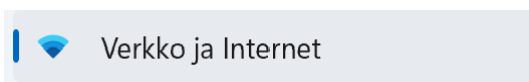
Asetuksissa voidaan muuttaa tietokoneen toimintaan ja näkymään vaikuttavia asioita. Kun asetuksia muuttaa, ne astuvat voimaan välittömästi. Asetuksissa voidaan lisätä, muuttaa tai poistaa tietokoneeseen kytkettyjä laitteita. Asetuksissa voidaan hallita verkon ja internetin asetuksia.

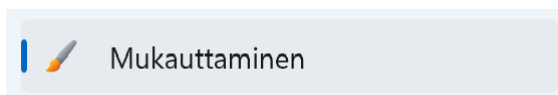
Järjestelmän asetuksissa voi muuttaa yleisesti tietokoneen asetuksia, esim. näytön, äänen ym. asetuksia.

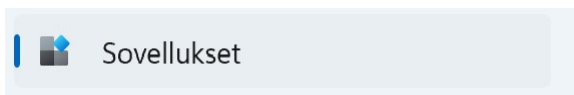
Laitteen asetuksissa voidaan lisätä, muuttaa tai poistaa tietokoneeseen kytkettyjä laitteita.

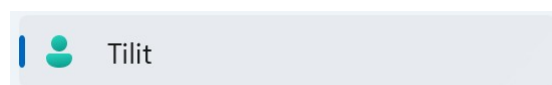
Verkko ja Internet asetuksissa voidaan muuttaa verkon asetuksia.

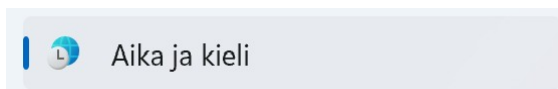
Mukauttaminen asetuksissa voidaan vaihtaa näytön ja lukitusnäytön taustakuvaa, näytön värejä, teemoja ja fontteja. Täällä voidaan muuttaa myös aloitusvalikon ja tehtäväpalkin asetuksia.

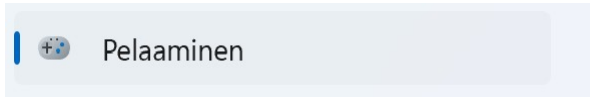
Sovellukset asetuksissa voidaan poistaa sovelluksia. Voidaan myös määritellä oletussovellukset ja mitkä sovellukset käynnistyvät kirjautumisen yhteydessä.

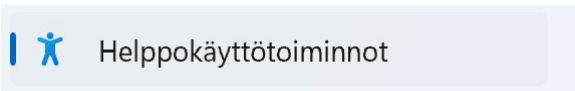
Tilit asetuksessa voidaan muuttaa oman tilin asetuksia ja kirjautumistietoja. Voidaan myös lisätä esim. perheenjäsenten tilejä. Voidaan synkronoida Windowsin asetukset toisille Windows – laitteille.

Aika ja kieli asetuksissa voidaan muuttaa ajan ja päivämäärän esitysmuotoa. Voidaan vaihtaa alueen ja kielen asetuksia.

Pelaaminen asetuksissa voidaan muuttaa pelaamiseen vaikuttavia asetuksia.

Helppokäyttötoiminnot asetuksissa voidaan muuttaa asetuksia, jotka vaikuttavat näkökyvyn, kuulon ja vuorovaikutuksen hallintaan.

Tietosuoja ja suojaus asetuksissa voidaan muuttaa Windowsin oikeuksia kerätä tietoa koneen käytöstä. Voidaan muuttaa myös sovellusten oikeuksia.

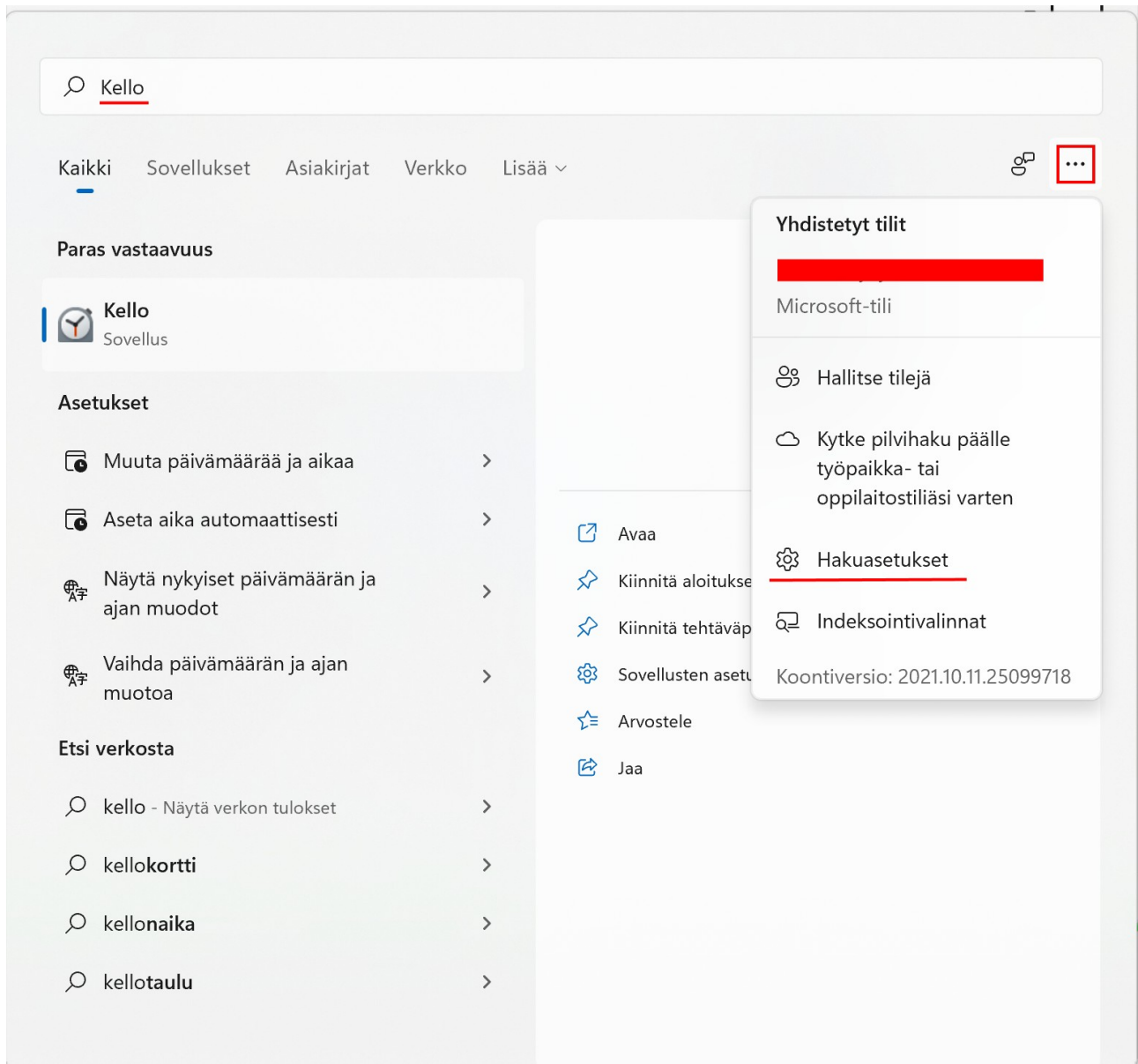

Windows Update asetuksissa voidaan tarkistaa Windowsin päivitykset. Jos tietokoneessa on ongelmia, voidaan tehdä vianmääritys. Voidaan tarkistaa Windowsin suojaus.

Hae, Etsi

Haku -toiminnolla voidaan hakea tietokoneelta tiedostoja, ohjelmia, sähköposteja, asetuksia sekä henkilöitä tai internetistä verkkohaun tuloksia. Hakua voidaan rajata tyyppin mukaan. Haun asetuksia pääsee muuttamaan: Asetukset → Tietosuoja ja suojaus → Hakuoikeudet tai Haku → ... → Hakuasetukset.

Resurssienhallinta

Resurssienhallintaa käytetään tiedostojen ja kansioden hallintaan.

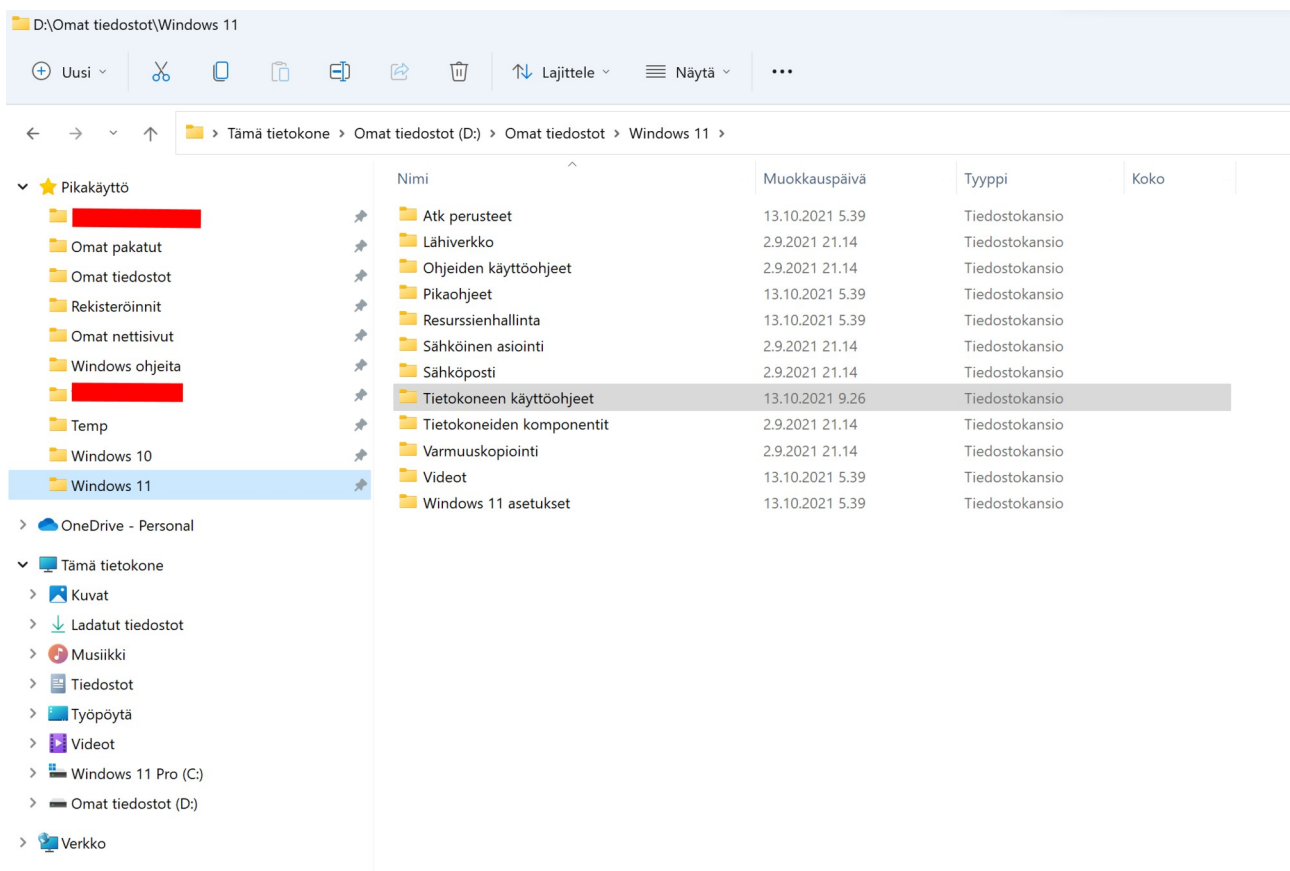
Resurssienhallintaan pääsee:

- Valitaan tehtäväpalkista kansion kuva
- Aloitus hiiren 2. painikkeella → Resurssienhallinta
- Painetaan Win + E

Resurssienhallinnassa voidaan muun muassa:

- Kopioida tiedostoja kansioista toiseen kansioon tai toiseen asemaan
- Siirtää tiedostoja kansioista toiseen kansioon tai toiseen asemaan
- Poistaa tiedostoja
- Nimetä uudelleen tiedostoja
- Avata tiedosto ohjelmassa
- Jakaa tiedosto toisen tietokoneen kanssa
- Luoda tiedostosta pikakuvake työpöydälle

Kansioille voidaan tehdä samat toimenpiteet kuin tiedostoillekin, paitsi avata ohjelmassa. Resurssienhallinnassa voidaan myös luoda uusia kansioita.

Ylhäällä näkyy työkalupalkki.

Työkalupalkin alapuolella on osoiterivi.

Vasemmassa sarakkeessa ylinä on pikakäyttö. Siihen voidaan kiinnittää kaikki kansiot, joita käyttää usein. Seuraavaksi on Microsoftin OneDrive, eli pilvitalennuspaikka.

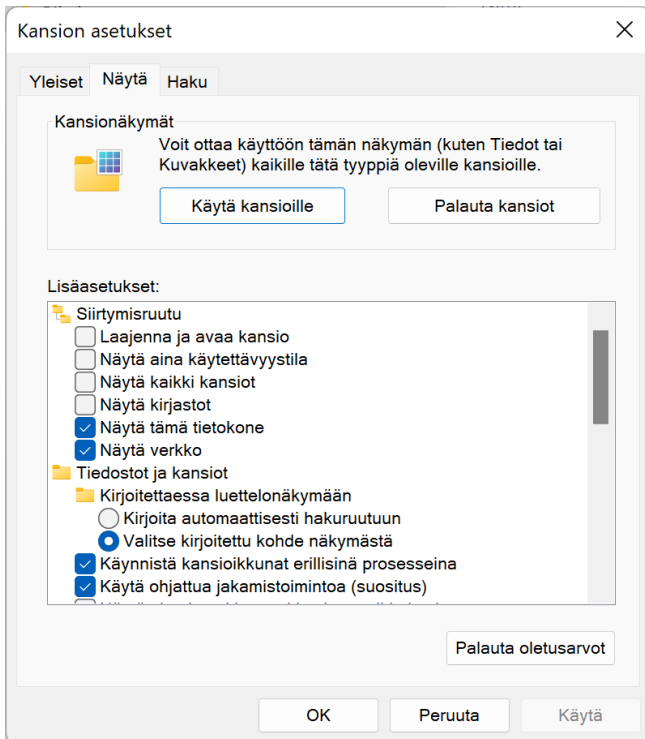
Sen alla on Tämä tietokone, jossa näkyy kaikki tietokoneeseen liittyvät tallennuspaikat. Alinna on verkko.

Näiden oikealla puolella olevassa sarakkeessa näkyy valitun kohteen sisältö. Resurssienhallinnassa valintoja tehdään hiiren 1. painikkeella. Hiiren 2. painikkeella saadaan lisävalintoja.

Kun valitsee tiedoston tai kansion ja painaa hiiren 2. painiketta, saa lisää valintoja. Työkalupalkissa on myös samoja valintoja.

Resurssienhallinnan asetukset

Valitsemalla työkalupalkista kolme pistettä → Asetukset voidaan muuttaa näkyviä asetuksia.

Tietojen muuttaminen

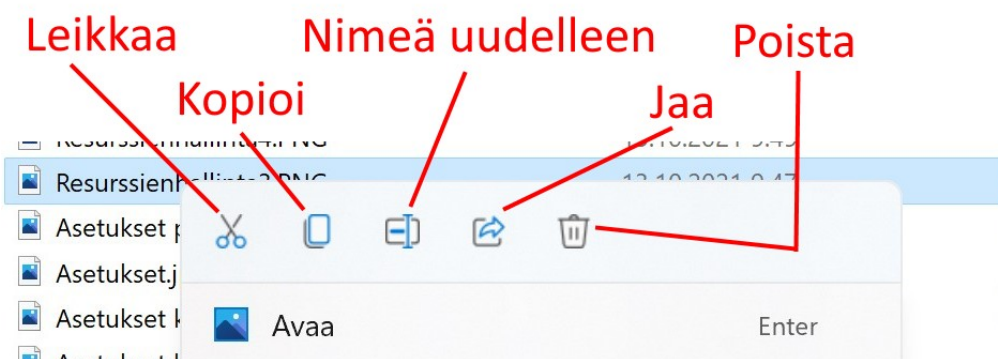
Tiedostoille ja kansioille voidaan tehdä erilaisia toimenpiteitä.

Ne saa näkyviin valitsemalla halutun kohteen ja klikkaamalla hiiren 2. painikkeella.

Toimenpiteet vaihtelevat tiedoston tyyppin ja kansion mukaan.

Tiedostoja voidaan esim. Leikata tai Kopioida eri kansioon leikepöydän kautta:

- Valitaan haluttu tiedosto.
- Valitaan, mitä halutaan tehdä: Hiiren 2. painike → Leikkaa eli siirrä tai Kopioi.
- Valitaan, minne halutaan Leikata tai Kopioida: Hiiren 2. painike → Liitä.

Leikkaa, Kopioi, Liitä

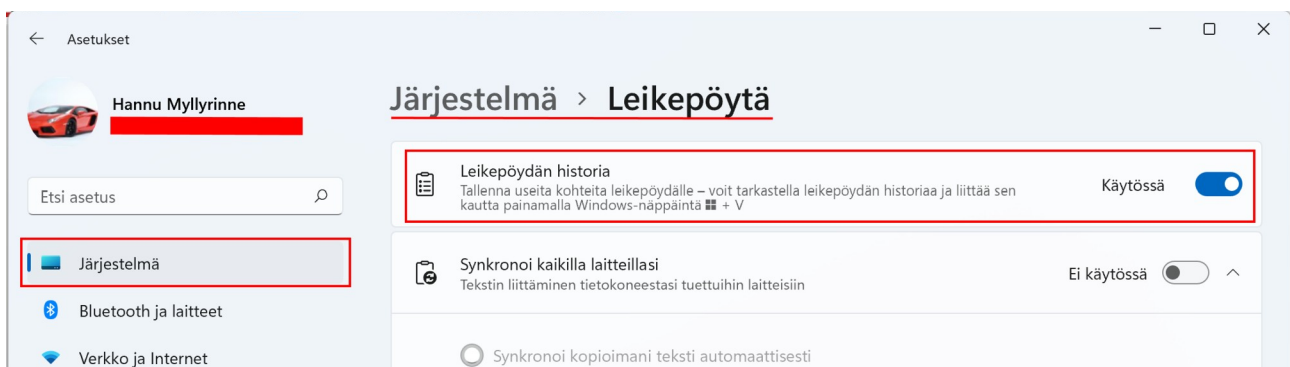
Tietokoneella voidaan leikata tai kopioida myös tekstiä, kuvia, linkkejä ym. leikepöydälle. Sieltä se voidaan liittää haluttuun paikkaan.

- Ensin haluttu tieto pitää merkitä eli ”maalata”: Pidetään hiiren 1. painike pohjassa ja valitaan haluttu tieto.
- Valitaan, mitä halutaan tehdä: Hiiren 2. painike → Leikkaa eli siirrä tai Kopioi.
- Valitaan, minne halutaan Leikata tai Kopioida: Hiiren 2. painike → Liitä.

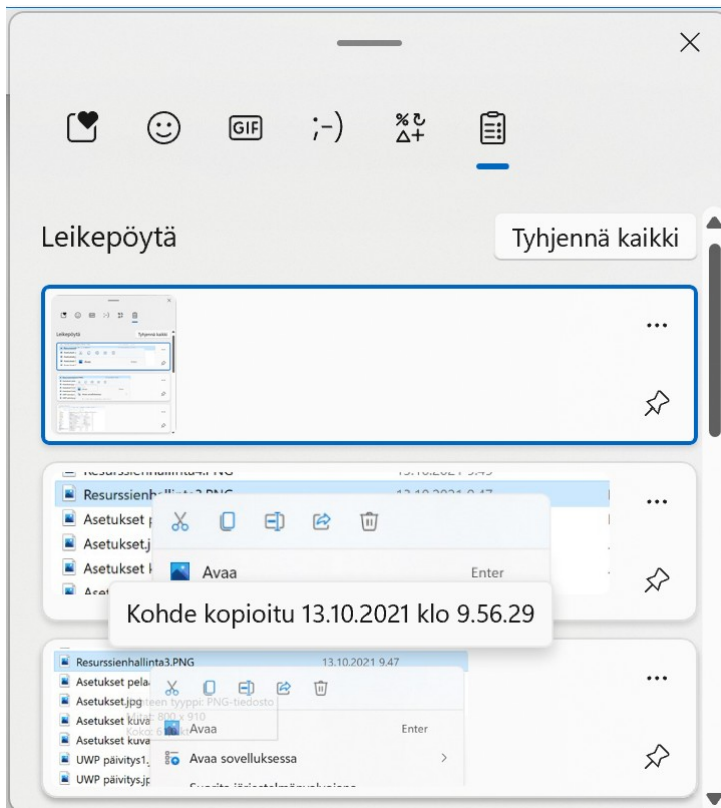
Tietoa voidaan leikata tai kopioida eri ohjelmasta toiseen, esimerkiksi selaimesta tekstinkäsittelyyn. Internetistä ei kuitenkaan saa kopioida mitä tahansa, vaan pitää huomioida tekijänoikeudet.

Windows 11 leikepöydälle voidaan tallentaa myös monta objektia myöhempää käyttöä varten. Näppäinyhdistelmällä Windows-näppäin + V voidaan tarkastella leikepöydälle tallennettuja objekteja ja liittää siitä halutut.

Toiminto otetaan käyttöön: Asetukset -> Järjestelmä -> Leikepöytä ja valitse Tallenna useita kohteita -toiminto.

Windows -näppäin + v:

Näppäinkomennot eli pikanäppäimet

Windowsissa on lukematon määrä näppäinkomentoja. Niitä voidaan käyttää kopioimiseen, tiettyjen ohjelmien käynnistämiseen ja tietokoneen hallintaan. Näppäinkomennoissa käytetään yleensä Win, Ctrl sekä ALT -näppäintä. Eniten käytetyt ovat kopiointiin liittyvät näppäinkomennot:

- Ctrl + C : Kopioi
- Ctrl + X : Leikkaa
- Ctrl + V : Liitä

Valitaan haluttu objekti. Pidetään Ctrl -näppäin pohjassa ja painetaan C -kirjainta. Valitaan kohta, jonne objekti halutaan liittää. Pidetään Ctrl -näppäin pohjassa ja painetaan V -kirjainta.

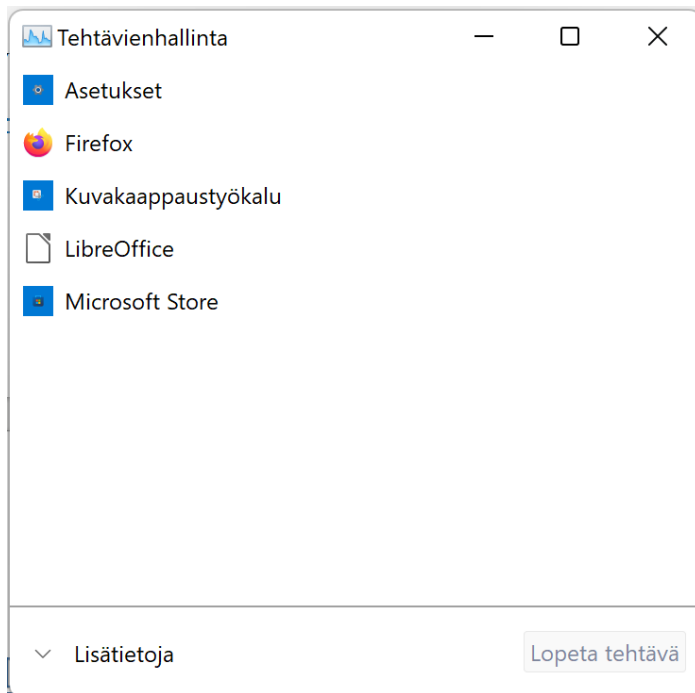
Kaikki näppäinkomennot löytyvät:

<https://support.microsoft.com/fi-fi/help/12445/windows-keyboard-shortcuts>

Tehtävienhallinta

Tehtävienhallintaan pääsee:

Aloitus hiiren 2. painikkeella → Tehtävienhallinta

Kun ensimmäisen kerran avaa tehtävienhallinnan, näkyviin tulee käynnissä olevat ohjelmat. Sen saa laajennettua valitsemalla Lisätietoja.

Nimi	Tila	2% Suoritin	49% Muisti	0% Levy	0% Verkko	1% GPU
Sovellukset (9)						
> ArmouryWebBrowserEdge (6)		0%	23,3 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> Asetukset		0%	42,4 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> Background Task Host (2)		0%	50,8 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> Firefox (13)		0%	486,3 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> LibreOffice		0%	692,8 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> Microsoft Store (2)		0%	33,7 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> Resurssienhallinta		0%	48,6 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> Tehtävienhallinta		0,6%	31,7 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
> Widgets.exe (8)		0%	124,5 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
Taustaprosessit (88)						
AacKingstonDramHal_x64.exe		0%	0,3 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%
AacKingstonDramHal_x86.exe (32-bittinen)		0%	0,4 Mt	0 Mt/s	0 Mbps	0%

Tehtävienhallinnassa on välilehtiä:

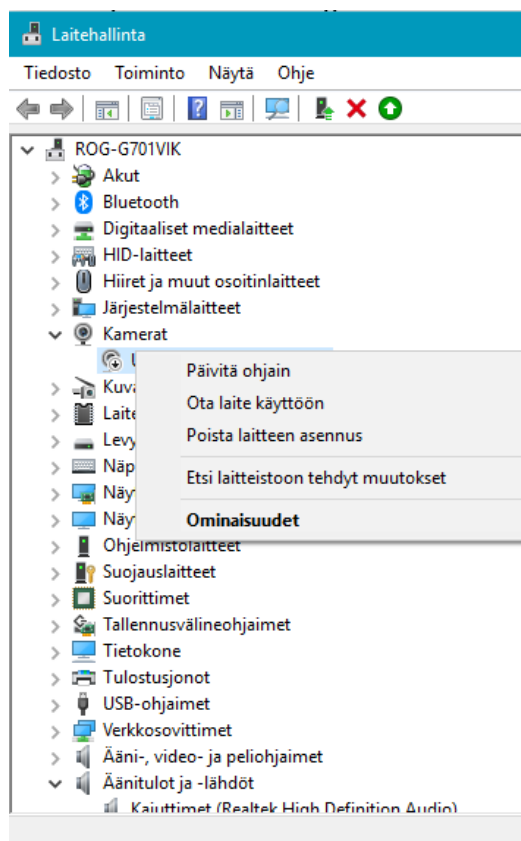
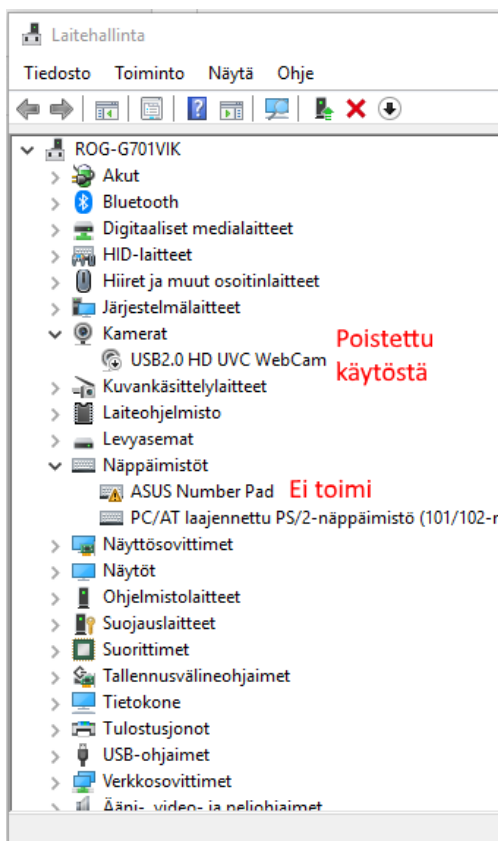
- Prosessit: Näyttää kaikki käynnissä olevat ohjelmat ja prosessit.
- Suorituskyky: Näyttää prosessorin, muistin, näytönohjaimen, levyn ja verkon kuormituksen.
- Sovellushistoria: Näyttää UWP – sovellusten käyttämien resurssien historian.
- Käynnistys: Näyttää, mitkä ohjelmat ja prosessit käynnistyvät kirjautumisen yhteydessä.
- Käyttäjät: Näyttää käyttäjäkohtaisen resurssien käytön.
- Lisätiedot: Näyttää tarkempaa tietoa prosesseista.
- Palvelut: Näyttää tietoa palveluista.

Prosessit -välilehdellä voidaan lopettaa prosesseja. Jos lopettaa väärän prosessin, tietokone voi jäädä jumiin.

Laitehallinta

Laitehallinnassa näkyy kaikki tietokoneeseen kuuluvat ja liitetyt laitteet.

Laitehallintaan pääsee: Aloitus hiiren 2. painikkeella → Laitehallinta.

Jos jossakin laitteessa on ongelmia, näkyy sen tiedoissa keltainen kolmio -symboli.

Jos jokin laite on poistettu käytöstä, näkyy sen tiedoissa nuoli alaspäin -symboli.

Jos jokin laite ei toimi halutulla tavalla, voidaan yrittää ohjaimen päivittämistä.

Laitehallinnassa voidaan myös poistaa tietty laite käytöstä.

Ohjelmaikkunoiden ryhmittely

Ohjelmien ikkunat voidaan ryhmitellä automaattisesti näytölle:

- Kaksi ikkunaa vierekkäin: Otetaan kiinni hiiren 1. painikkeella halutun ohjelman otsikkorivistä. Siirretään hiiren osoitin näytön laitaan. Tällöin näytölle tulee ehdotus ikkunan koosta. Vapautetaan hiiren 1. painike. Valitaan toinen ohjelma, joka halutaan edellisen viereen.
- Neljä ikkunaa: Otetaan kiinni hiiren 1. painikkeella halutun ohjelman otsikkorivistä. Siirretään hiiren osoitin näytön kulmaan. Tällöin näytölle tulee ehdotus ikkunan koosta. Vapautetaan hiiren 1. painike. Valitaan toinen ohjelma sille varattuun tilaan, samoin kolmas ja neljäs.

Ikkunat saa uudelleen normaalikokoisiksi irrottamalla ne laidoista tai kulmista, tai valitsemalla koko näytön tilan.

Vaihtoehto 2: Viedään hiiren osoitin ohjelmaikkunan oikeaan yläkulmaan pienennä kuvakkeen päälle. Valitaan haluttu ikkunoiden muoto ja ko. ikkunan paikka näytöllä.

Valitaan muut ohjelmaikkunat.

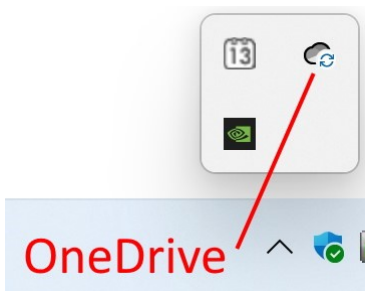

OneDrive

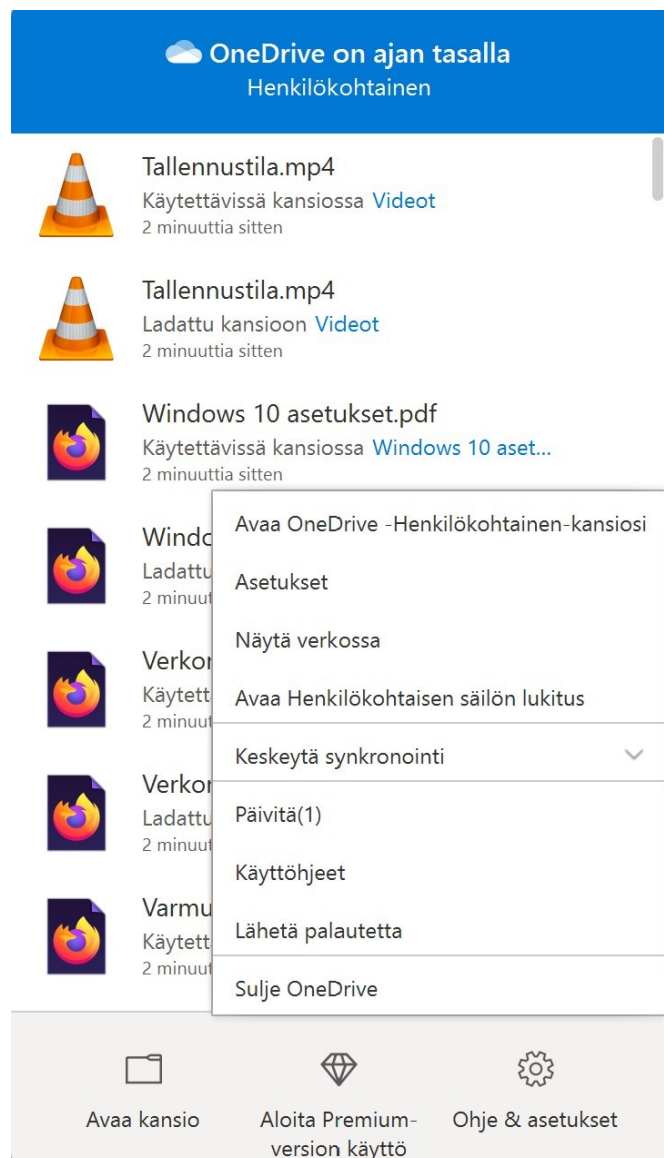
OneDrive on tiedostoille tarkoitettu verkkotallennustila eli pilvitallennuspaikka, jota voi käyttää missä tahansa. Sen avulla asiakirjat ja muut tiedostot voidaan tallentaa pilveen, ja tiedostot ovat käytettävissä millä tahansa laitteella. OneDriven avulla voit jakaa asiakirjoja, valokuvia ja paljon muuta ilman sähköpostiliitteitä. OneDrive -tiedostoja voi käsitellä kätevästi myös suoraan Windows- ja Mac -tietokoneilla.

Kun luodaan Microsoft -tili, sisältyy siihen 5Gt verkkotallennustilaa. Tilaa voi ostaa lisää tai sitä saa esim. ostaessa jonkin Office 365 -lisenssin.

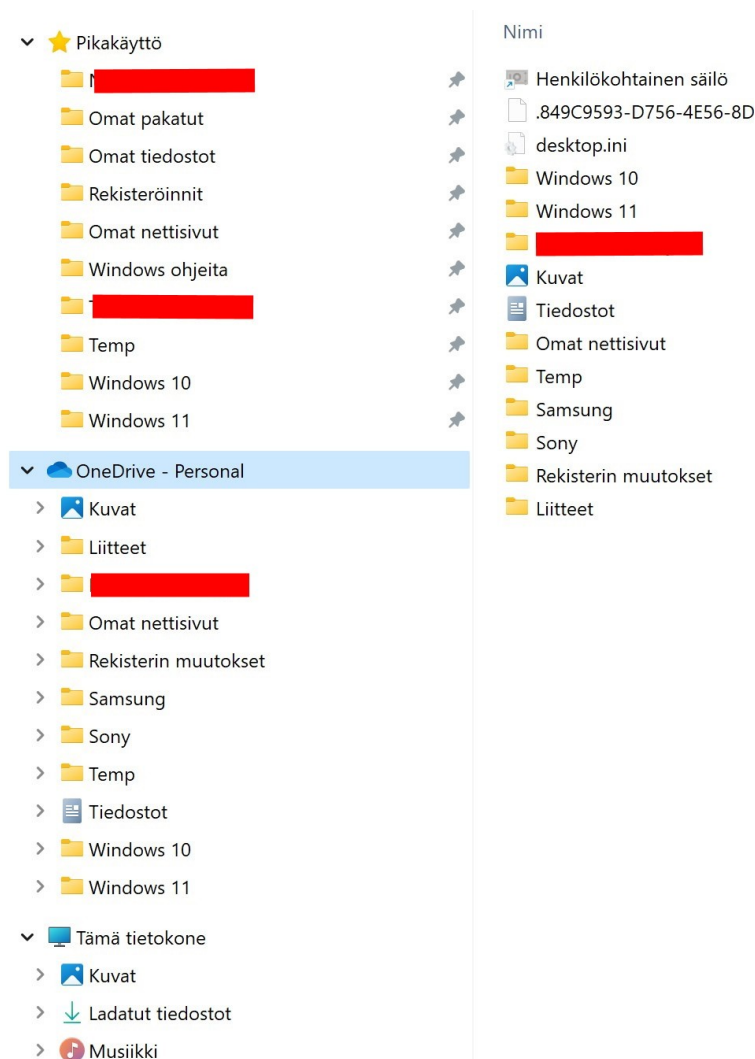
Kun OneDrive on käytössä, näkyy sen kuvake ilmaisalueella:

Kun sitä klikkaa hiiren 2. painikkeella, tulee pilven hallintasivu näkyviin:

Kun valitsee: Avaa OneDrive -Henkilökohtainen-kansiosi tai avaa Resurssienhallinnan, OneDrive näkyy vasemmalla:

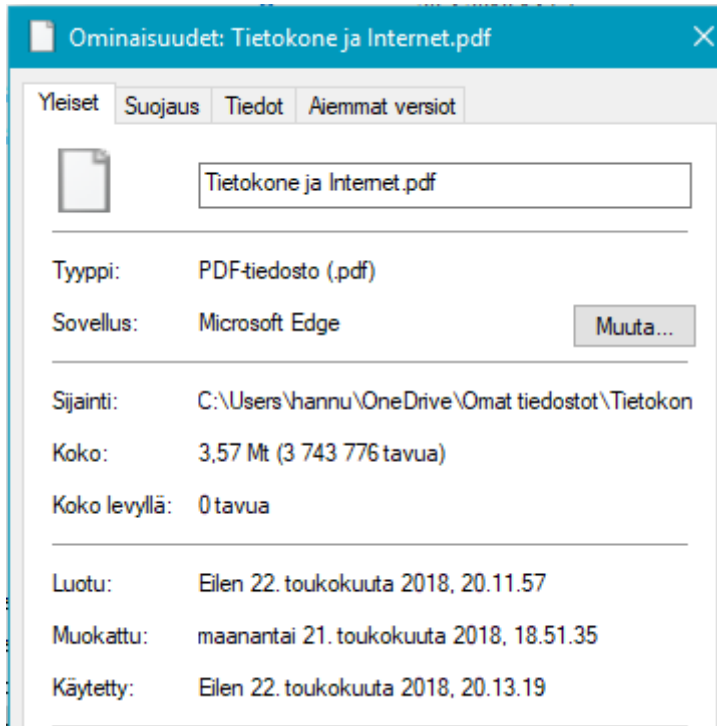

OneDriveen voi lisätä kansioita samoin kuin muihinkin tallennuspaikkoihin. Myös Leikkaa ja Kopioi -toiminnot toimivat samoin. Aina, kun lisätään uusi tiedosto tai kansio OneDriveen, tiedosto tallennetaan sekä pilveen että tietokoneelle. Kansion ja tiedoston tilat näkyvät Tila – sarakkeessa:

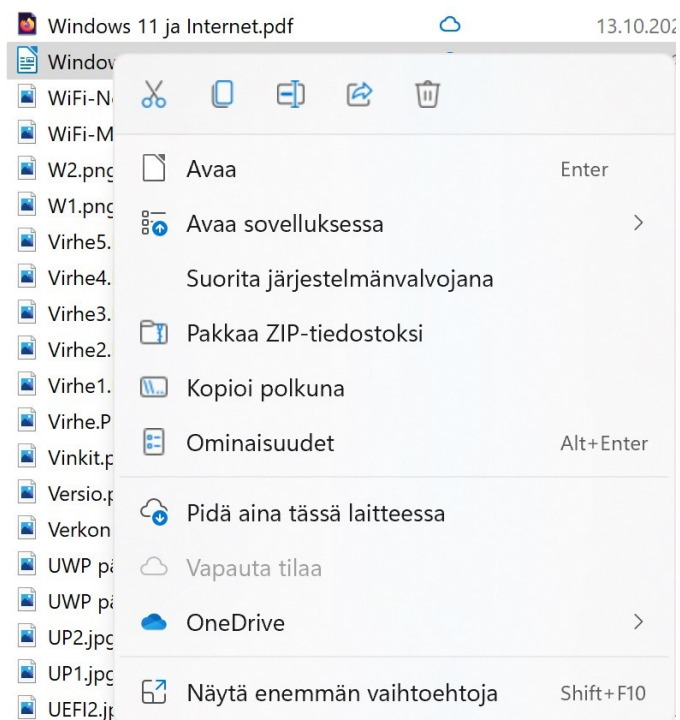
Tiedoston nimi	Tila	Tilakuvake	Tallennuspaikka	Aika
Asennus1.PNG	Aina tietokoneella	✓	C:\Käyttäjät\käyttäjä\OneDrive	22.4.2018 21.22
Asennus2.PNG	Molemmissa	✓	C:\Käyttäjät\käyttäjä\OneDrive	22.4.2018 21.22
Asennus3.PNG	Vain pilvessä	☁	OneDrive (pilvi)	22.4.2018 21.31

Eli tiedot ovat oletuksena kolmessa paikassa: alkuperäinen tallennuspaikka, C:\Käyttäjät\käyttäjä\OneDrive sekä pilvessä (OneDrive).

Tietokoneelta OneDrive kansiot ja tiedostot löytyvät : C:\Käyttäjät\käyttäjä\OneDrive. Jos tiedoston tai kansion asetus on muutettu Vain pilvessä, ominaisuuksissa sen koko levyllä on 0.:

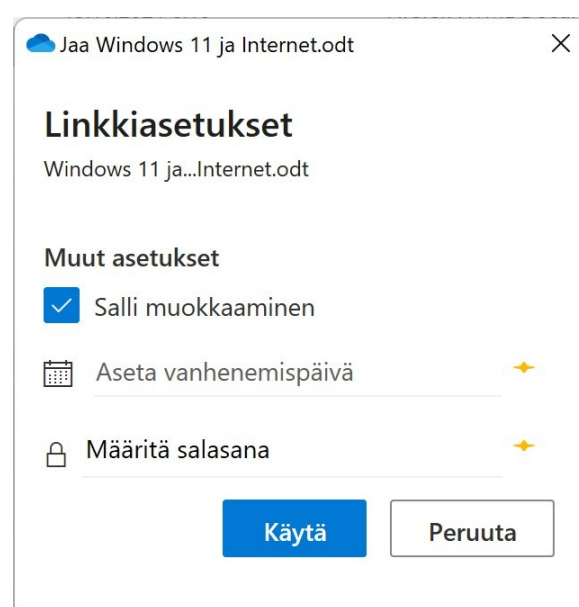
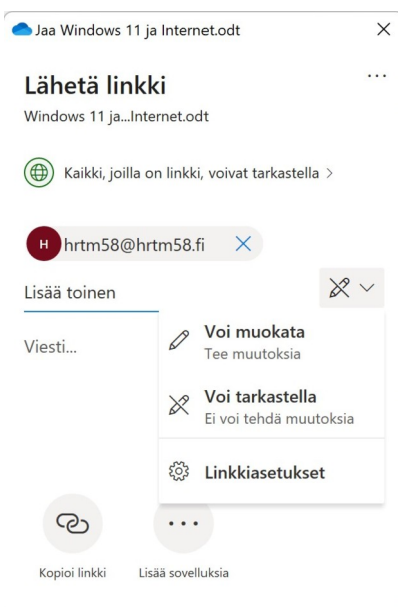
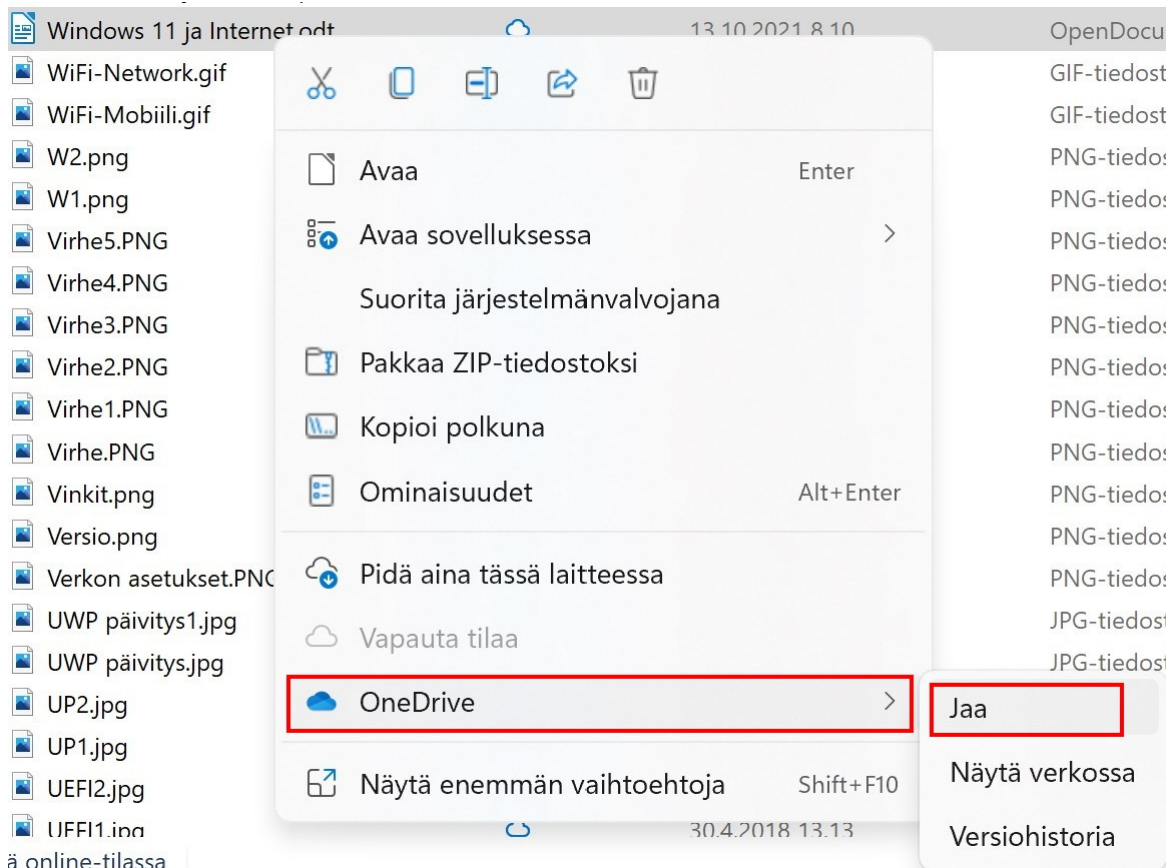
Kansioiden ja tiedostojen tilaa voidaan muuttaa: Valitaan haluttu hiiren 2. painikkeella:

Pidä aina tässä laitteessa: Aina myös tällä laitteella. Vaikuttaa tallennustilan automaattiseen ylläpitoon.

Vapauta tilaa: Vain pilvessä

Valittaessa OneDrive → Jaa, voidaan haluttu / halutut tiedostot jakaa esim. sähköpostilla.

Kun jakaa OneDrive -linkin, linkin vastaanottaja pääsee katsomaan ko. sisältöä, eivät siis muut.

Lisäksi voidaan määritellä:

- Pystyykö vastaanottaja muokkaamaan sisältöä
- Kuinka kauan vastaanottaja voi katsoa sisältöä, vain Office 365 -lisenssin haltija
- Määrittää salasana sisältöön, vain Office 365 -lisenssin haltija

Kuvien kopioiminen ja tallentaminen Internetistä

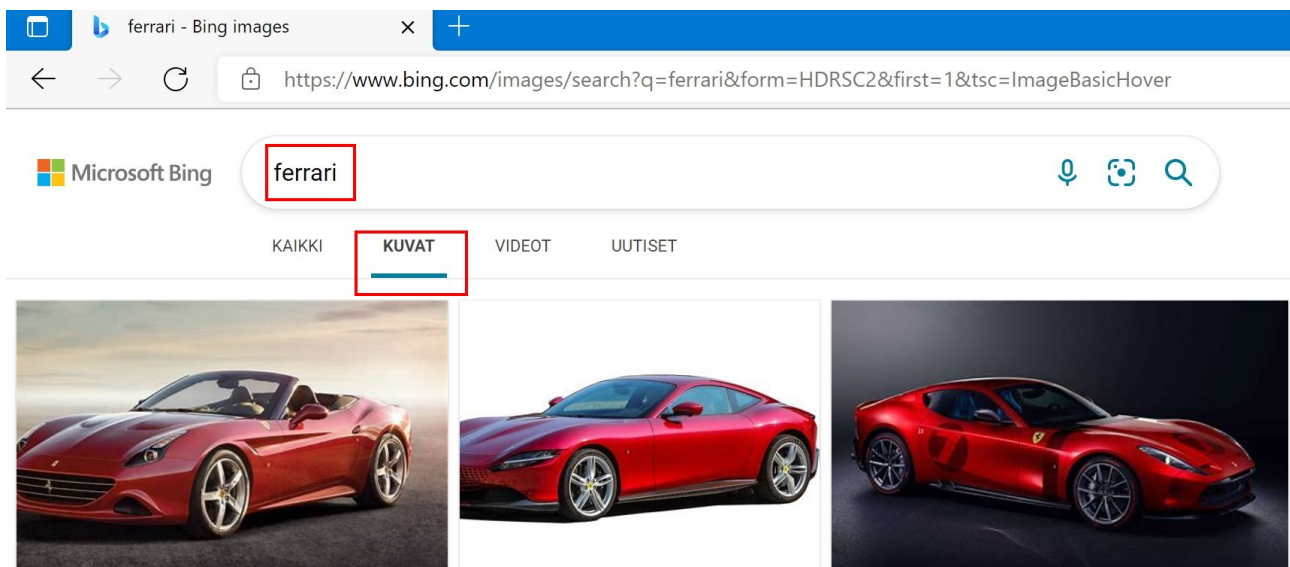
Kuvat koostuvat tuhansista tai miljoonista pikseleistä. Yksi pikseli on neliönmuotoinen alue. Jos tietokoneen näyttö tai television ruutu on HD -tasoa, tarkoittaa se 1920 (leveys) kertaa 1080 (korkeus) pikseliä. Kuvan tarkkuutta kuvataan yksiköllä pixels per inch (PPI) tai dots per inch (DPI) eli pikseliä (pistettä)/tuumalla. Tästä voi tarkemmin lukea Wikipediasta:

[https://fi.wikipedia.org/wiki/Resoluutio_\(kuvateknikka\)](https://fi.wikipedia.org/wiki/Resoluutio_(kuvateknikka)).

Kaikkia kuvia ei saa eikä voida kopioida internetistä. Joillekin kuville on asetettu rajoitteita tekijänoikeuteen vedoten.

Esimerkissä on käytetty Microsoft Edge -selainta ja hakukoneena on Bing.

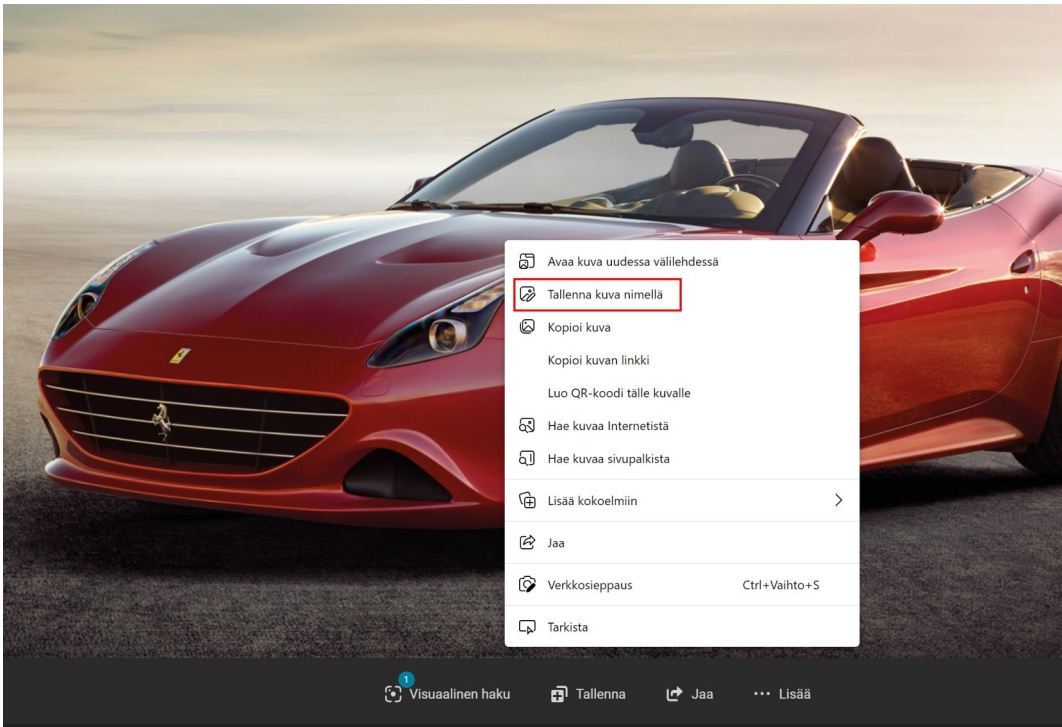
Osoite/hakuriville on kirjoitettu ferrari ja painettu Enter -näppäintä. Sen jälkeen on valittu Kuvat.

Valitaan haluttu kuva hiiren 1. painikkeella, jolloin se aukeaa uuteen ikkunaan.

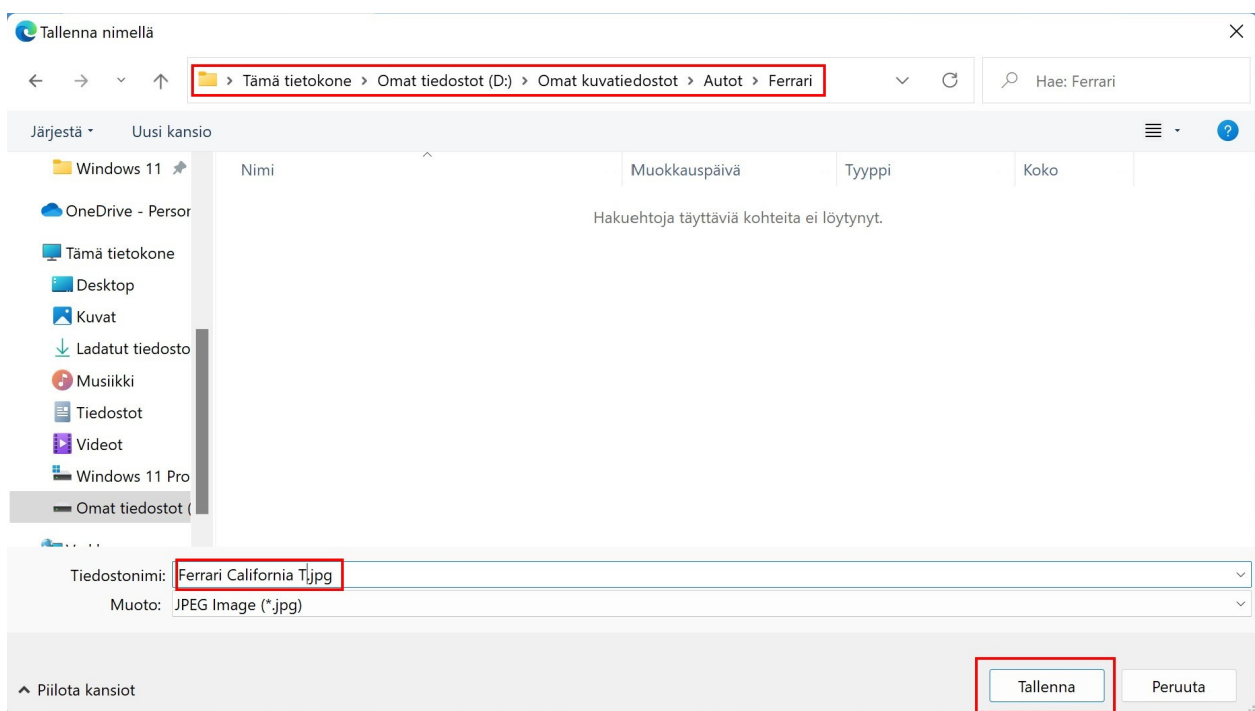
Kun kuvaa klikkaa hiiren 2. painikkeella, saa kuvasta lisävalintoja:

- Tallenna kuva nimellä: Tallennetaan kuva kiintolevyllä, voidaan muuttaa nimeä ja tallennuskansiota.
- Kopioi kuva tallentaa kuvan leikepöydälle, josta sen voi liittää johonkin ohjelmaan.

Kun valitaan Tallenna kuva nimellä, aukeaa Tallennus -ikkuna. Valitaan tallennuskansio, tiedostonimeä voidaan muuttaa ja valitaan Tallenna.

Jos kuvaa ei avaa uuteen ikkunaan, vaan tallentaa tai kopioi sen suoraan Kuvahausta, kuva ei välttämättä ole oikean kokoinen vaan paljon pienempi. Kuvahaussa näkyvät kuvat ovat ns. esikatselukuvia.

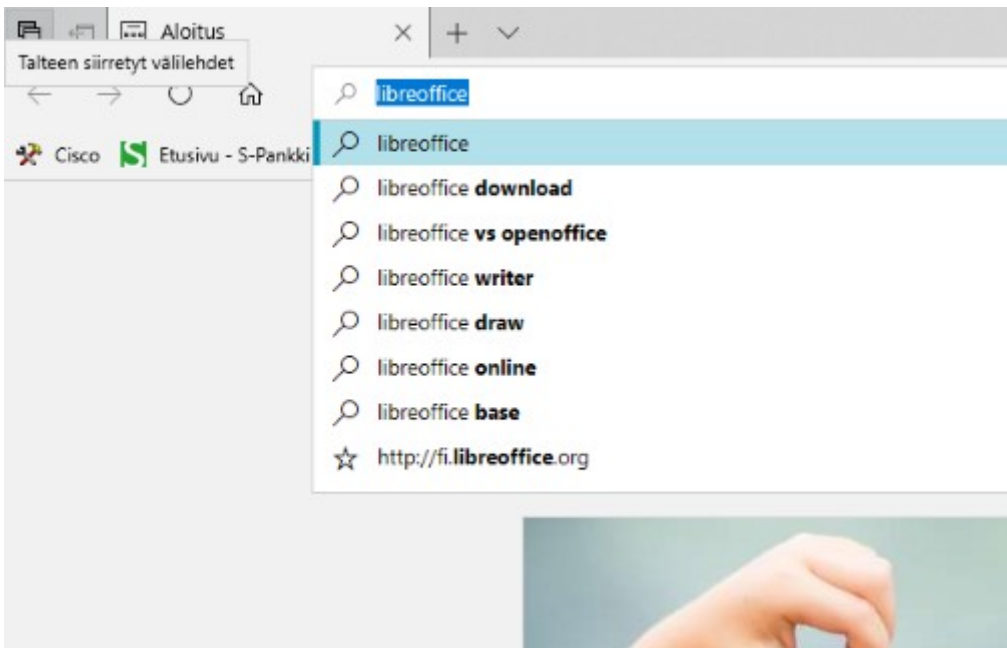

Ohjelman lataaminen internetistä ja asentaminen tietokoneelle

Työpöytäohjelma

Jotkin työpöytäohjelmat tulevat tulevaisuudessa ladattaviksi myös Microsoft Storesta, kuten myös joukko Android -sovelluksia. Tämä riippuu sovelluksien valmistajista. Esimerkissä käytetään Microsoft Edge – selainta ja asennetaan LibreOffice ohjelmisto. Edge – selaimessa hakukoneena on oletuksena Bing.

Kirjoitetaan osoite- ja hakukenttään libreoffice:

Valitaan listasta hiirellä, mitä halutaan etsiä. Esim. libreoffice. Tämän jälkeen Bing näyttää haun tulokset:

Valitaan suomenkielinen LibreOffice. Kannattaa tarkistaa myös linkin osoite, tässä tapauksessa <https://fi.libreoffice.org> on oikea.

libreoffice - Bing

https://www.bing.com/search?q=libreoffice&cvid=4c47b78d8efa4aa2a7f9a63ebcf0939c&aqs=edge.0.019

Microsoft Bing libreoffice

KAIKKI KUVAT VIDEOT UUTiset

14 700 000 Tulosta Päivämäärä Avaa linkit uudessa välilehdessä

LibreOffice Lataa Arviot Ominaisuudet Kehittäjät Dokumentointi Forumit

Koti | Suomenkielinen LibreOffice
<https://fi.libreoffice.org>

LibreOffice on tehokas toimisto-ohjelmisto. Sen yksinkertainen käyttöliittymä ja tehokkaat työkalut tehostavat tuottavuuttasi jättäen tilaa myös luovuudelle. LibreOffice koostuu useasta sovelluksesta, jotka tekevät siitä markkinoiden monipuolisimman vapaan ja avoimen lähdekoodin toimisto-ohjelmiston.

Tutustu
 LibreOffice tukee useita tiedostomuotoja, kuten Microsoft® Word, Excel, PowerPoint ja ...

Yhteisö
 Yhteisö - Koti | Suomenkielinen LibreOffice

Lataa
 Lataa - Koti | Suomenkielinen LibreOffice

Ajankohtaista
 Ajankohtaista / ; Tiedotteet; Tiedotteet. Halutko tietää ensimmäisten joukossa uusista ...

Ohjeet ja tuki
 Ask LibreOffice: Englanninkielinen kysy ja vastaa -sivusto kaikkiin LibreOffice-aiheisiin ...

Tietoja meistä
 LibreOffice on yhteisöllisesti kehitetty ohjelmisto, jonka kehitystä ohjaa voittoa ...

Lisätietoja

Home | LibreOffice - Free Office Suite - Based on ...
<https://www.libreoffice.org>

LibreOffice is a free and powerful office suite, and a successor to OpenOffice.org (commonly known as OpenOffice). Its clean interface and feature-rich tools help you ...

Download LibreOffice | LibreOffice - Free Office Suite ...
<https://www.libreoffice.org/download/download>

7.1.6 This version is slightly older and does not have the latest features, but it has been tested for longer. For business deployments, we strongly recommend support from certified partners which also offer lon-

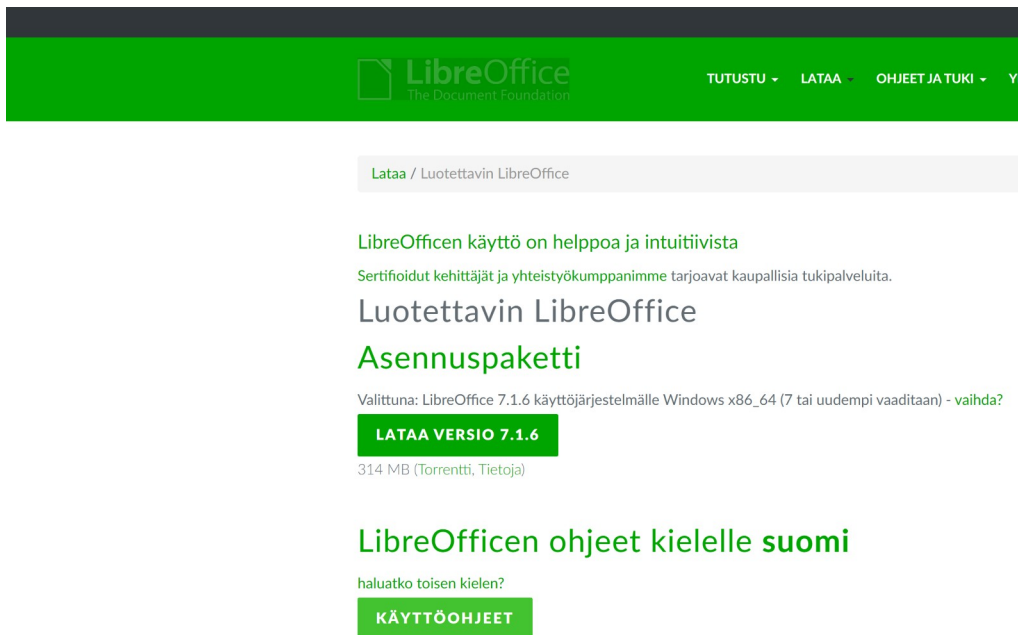
Tämän jälkeen selain siirtyy LibreOfficen suomenkielisille sivuille. Valitaan LATAA ja haluttu versio (Luotettavin on paras valinta).

LibreOffice
The Document Foundation

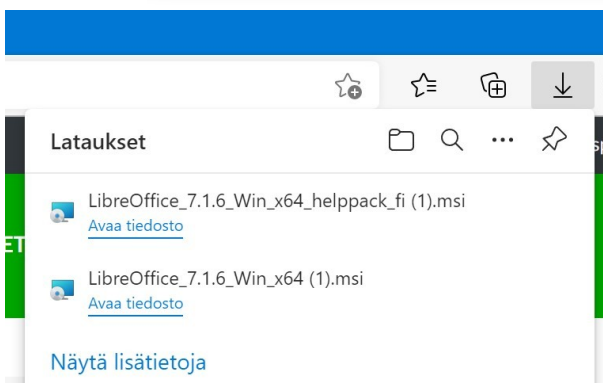
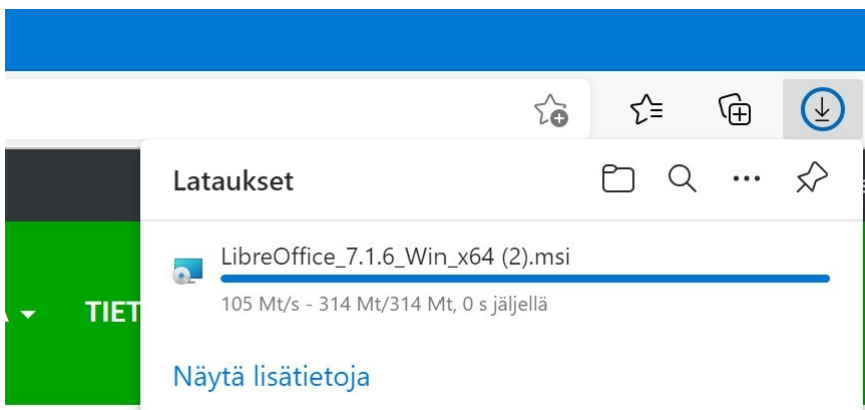
TUTUSTU LATAA OHJEET JA TUKE YHTEISÖ

Luotettavin LibreOffice
 Tuorein LibreOffice
 Kehitysversiot
 Muistitikkuversiot
 Julkaisutiedot

Tämän jälkeen aukeaa LibreOfficen lataussivu. Valitaan LATAA VERSIO X.X.X. Myös käyttöohjeet voi ladata.

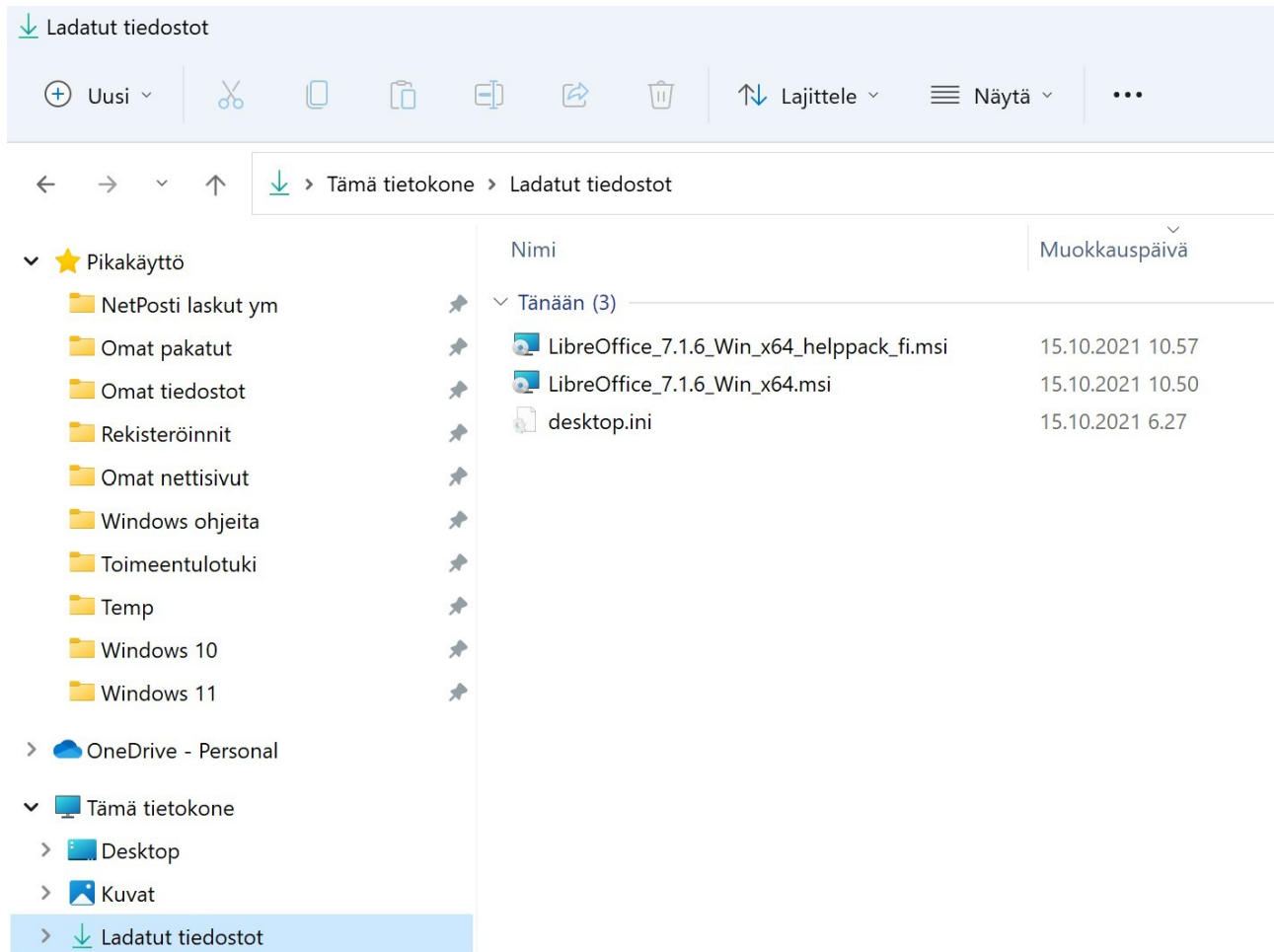

Jos Edgen oletusasetuksia ei ole muutettu, tiedostot tallentuvat Ladatut tiedostot -kansioon.

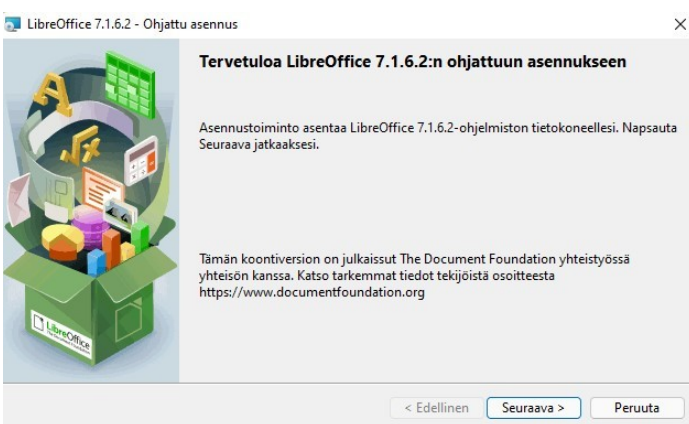

Voidaan valita Edge -selaimessa Avaa tiedosto tai avata Resurssienhallinta → Ladatut tiedostot.

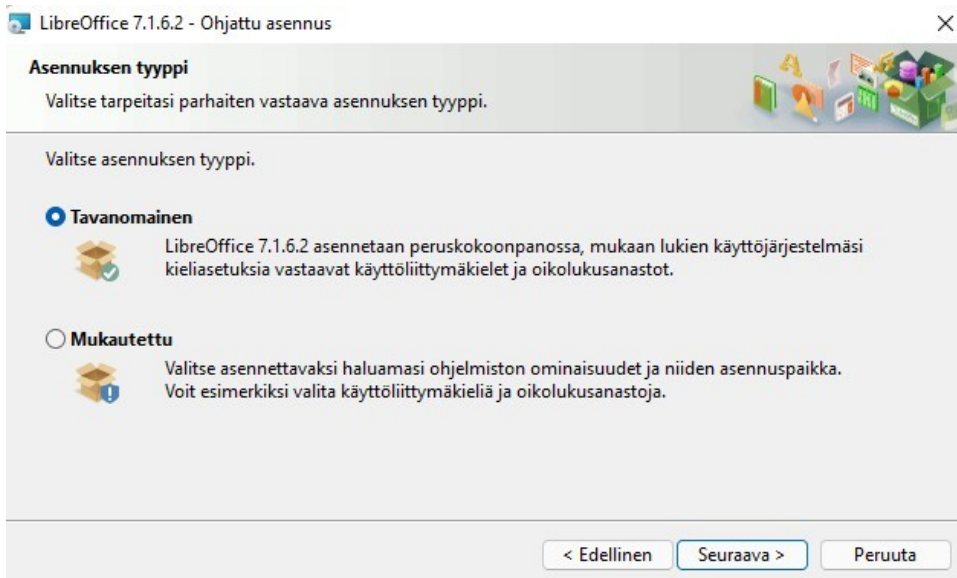

Ensin pitää asentaa ohjelma (LibreOffice_7.1.6_Win_x64.msi), sen jälkeen käyttöohjeet (LibreOffice_7.1.6_Win_x64_helppack_fi.msi). Resurssienhallinnassa tuplaklikataan tiedostoa LibreOffice_7.1.6_Win_x64.msi ja asennus käynnistyy.

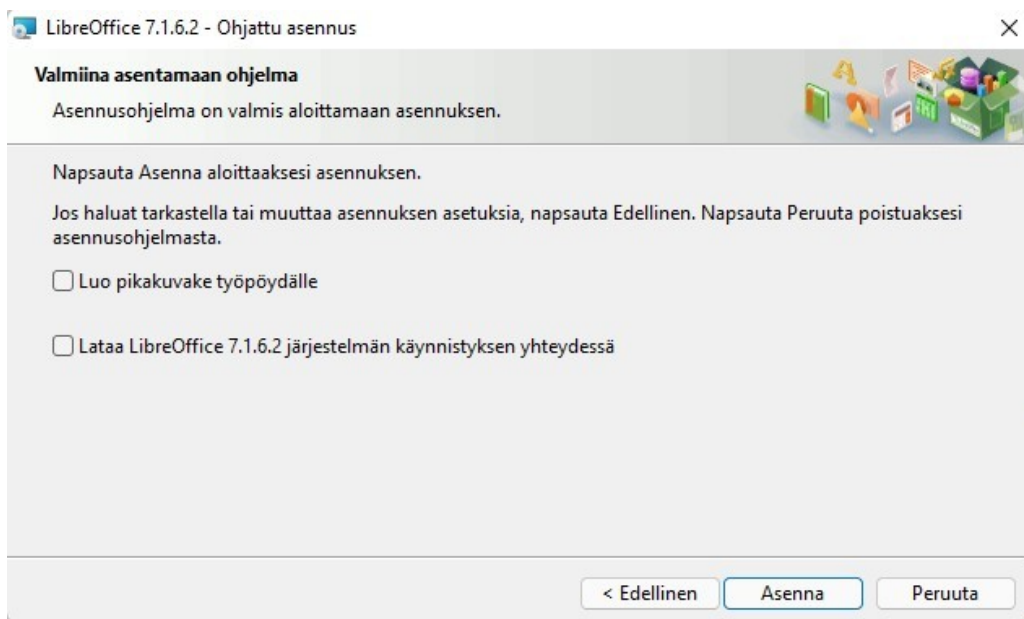

Valitaan Seuraava ja seurataan näytön ohjeita kunnes asennus on valmis.

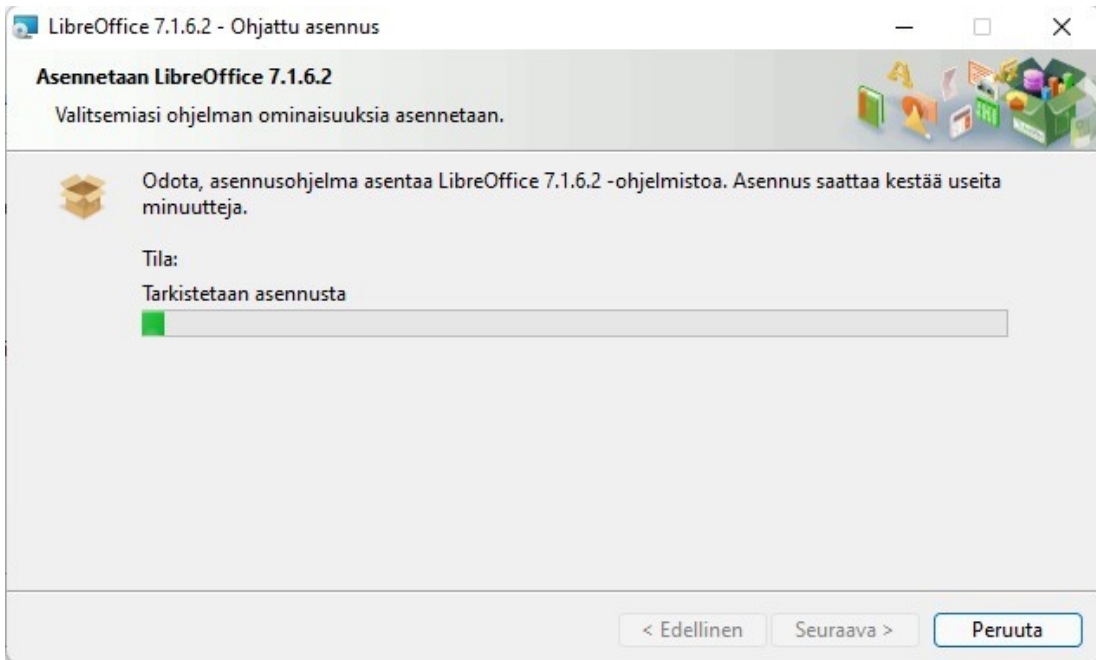
Kannattaa valita Tavanomainen.

Valitaan, haluaako kuvakkeen työpöydälle. Ei kannata valita Lataa LibreOffice järjestelmän käynnistyksen yhteydessä.

Kun valitaan Asenna -painike, asennus käynnistyy.

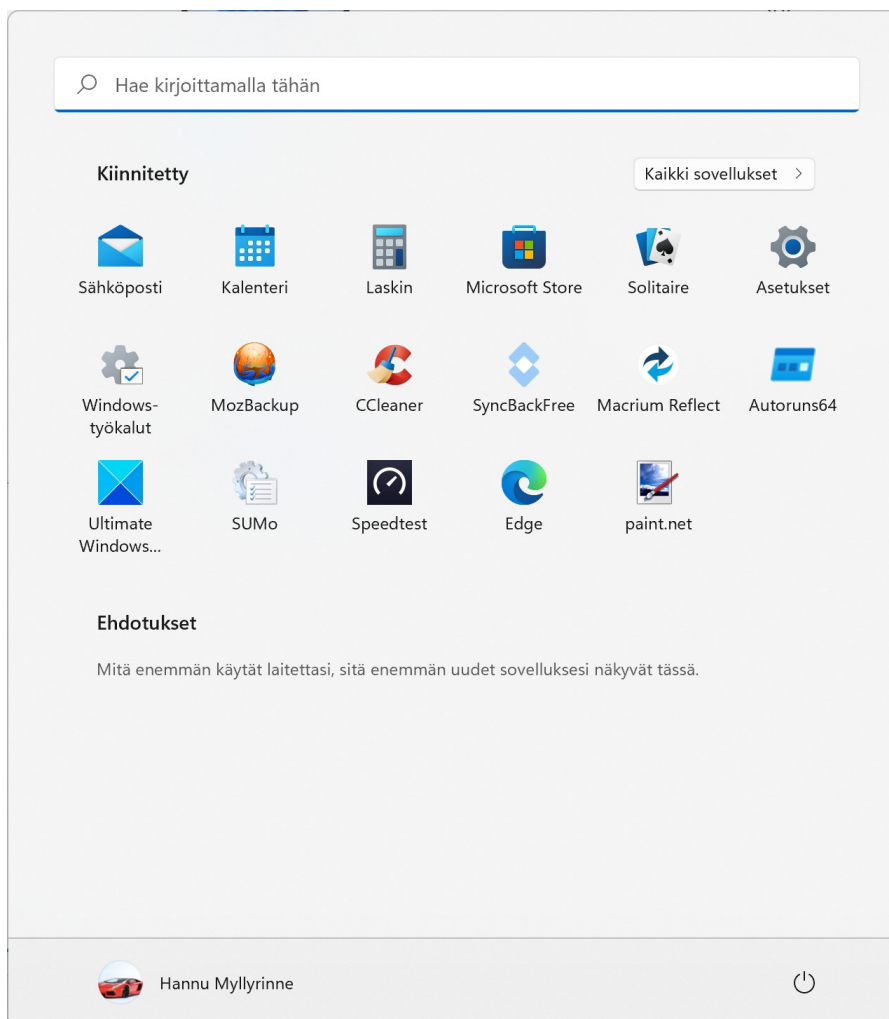

Asennusohjelma ilmoittaa, kun asennus on valmis. Valitaan Valmis, ja tehdään samoin ohjetiedostolle (LibreOffice_7.1.6_Win_x64_helppack_fi.msi).

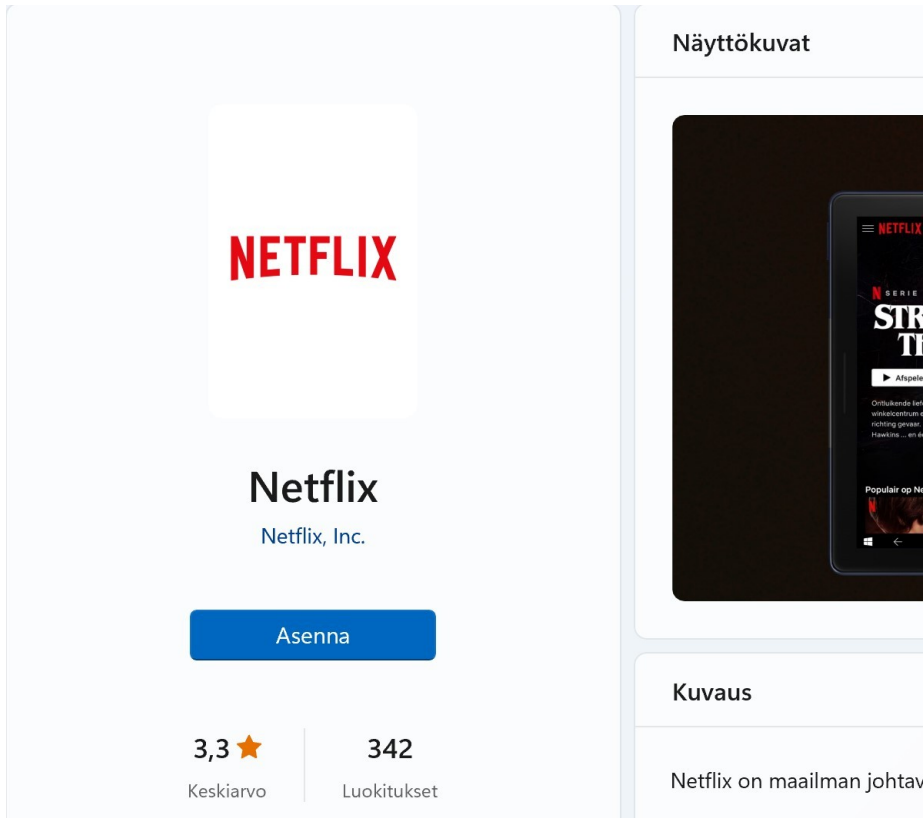
UWP – sovellukset

UWP –sovellukset asennetaan Microsoft Store:sta.

Jos Microsoft Store on kiinnitetty aloitukseen, valitaan sen kuvake. Muuten valitaan se Kaikki sovellukset -listasta tai tehtäväpalkista, jos on kiinnitetty.

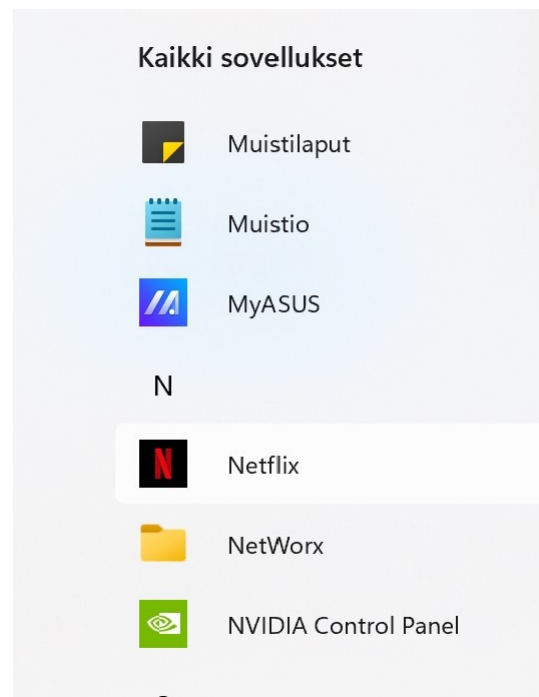

Microsoft Store:ssa voidaan hakea haluttua sovellusta, peliä tai elokuvaa. Voidaan selata myös suosituimpia ilmaisia tai maksullisia sovelluksia tai pelejä. Kun haluttu sovellus löytyy, valitaan se, jolloin aukeaa ko. Sivu:

Tämän jälkeen valitaan Asenna, jolloin lataus ja asennus käynnistyvät. Kun asennus on valmis, voidaan sovellus käynnistää. Sovellus kiinnittyy automaattisesti Kaikki sovellukset listaan.

Microsoft Storen suomenkieliset ohjeet löytyvät:
[Microsoft Storen ohje](#)

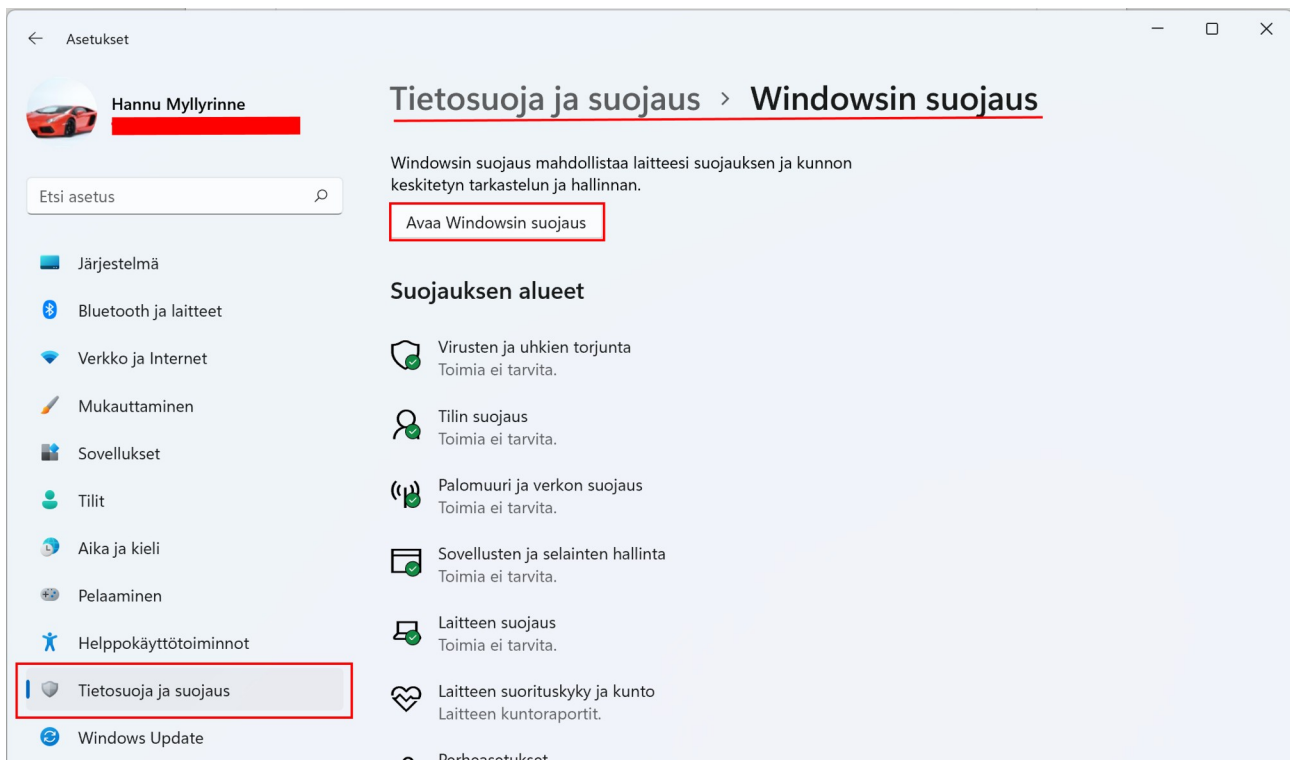

Windowsin suojaus

Aikaisemmissa kappaleissa on jo käyty joitakin suojauskeinoja läpi. Kaikki suojauskeinot on koottu yhteen paikkaan:

Asetukset → Tietosuoja ja suojaus → Windowsin suojaus

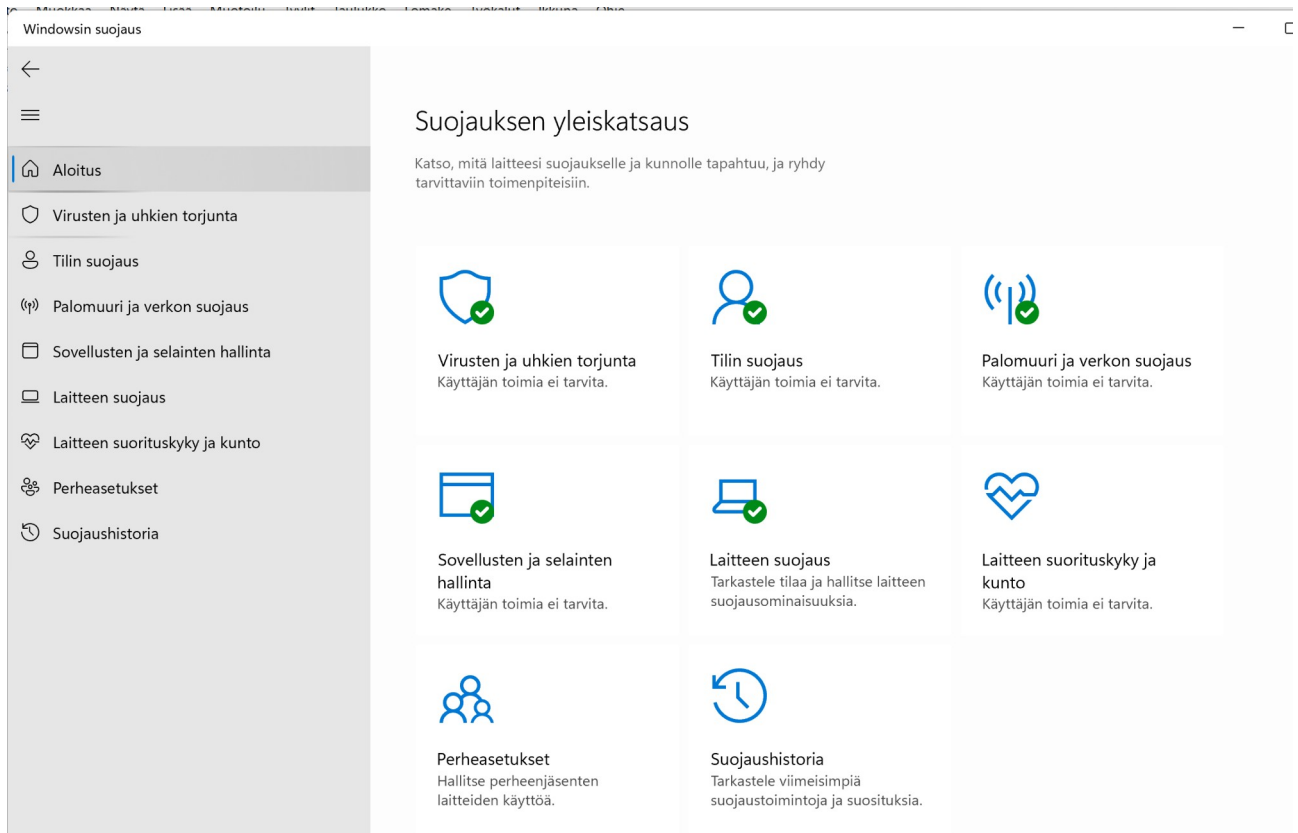

Kun valitaan: Avaa Windowsin suojaus, aukeaa Suojauksen yleiskatsaus -ikkuna. Suojauksen yleiskatsaukseen pääsee myös suoraan ilmaisinalueelta klikkaamalla kuvaketta hiiren 1. painikkeella:

Suojausten asetuksia ei yleensä tarvitse muuttaa, vaan suojaus toimii parhaiten oletusasetuksilla. Kun kaikissa kohdissa on vihreä pallo t -merkillä, kaikki on kunnossa. Perheasetukset -kohdassa sitä ei ole, koska asetukset ovat perhekohtaisia. Sitä

ei ole myöskään Laitteen suorituskyky ja kunto -kohdassa, koska se on taas laitekohtainen.

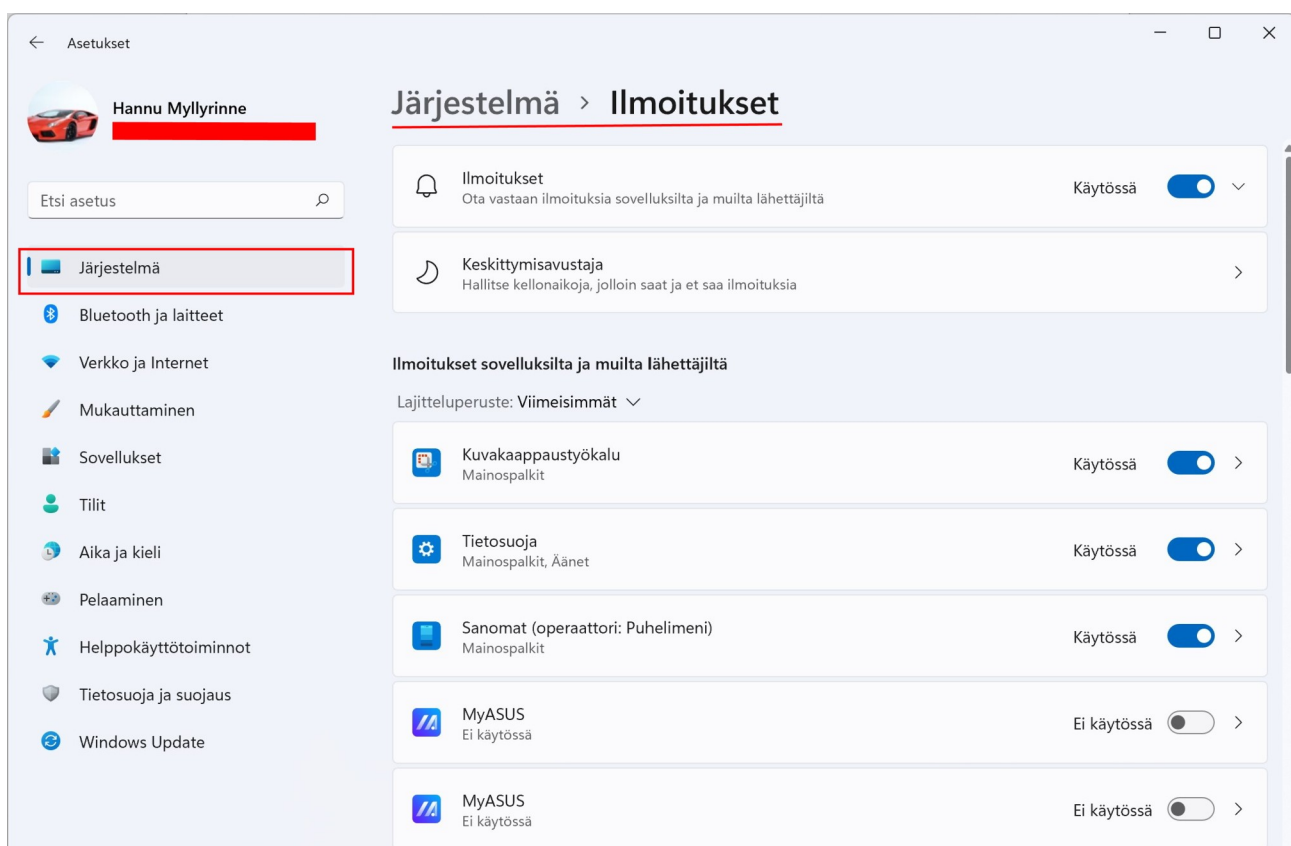

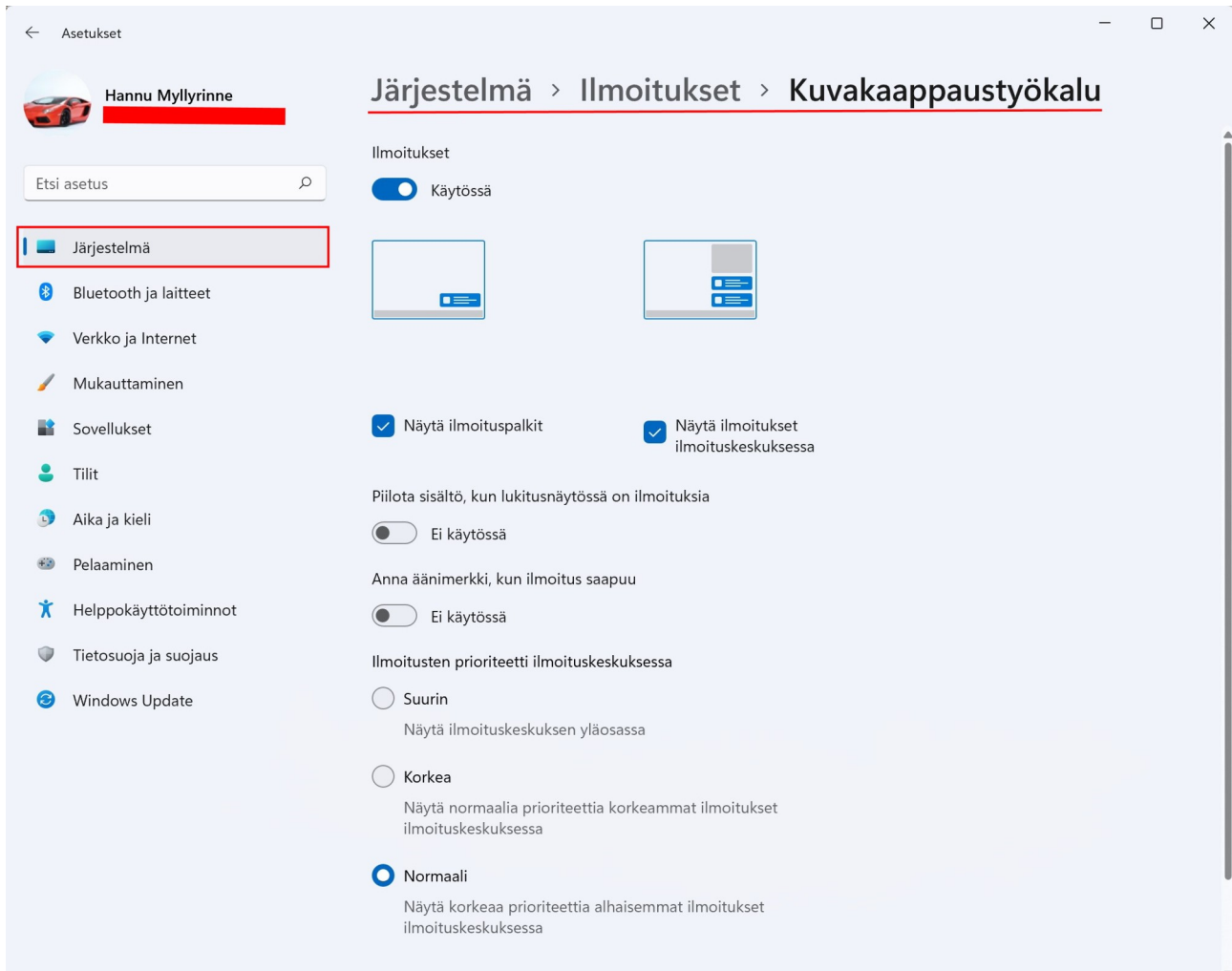
Ilmoitukset ja toiminnot

Windows 11 ja sovellukset näyttävät erilaisia ilmoituksia. Kaikki halutut ilmoitukset näkyvät ilmoituskeskuksessa. Voidaan myös määrittellä, esitetäänkö ilmoituksesta ilmoituspalkki ja/tai äänimerkki.

Asetuksissa voidaan valita, mitä ilmoituksia ja minkä sovelluksen ilmoituksia esitetään. Voidaan valita sovelluskohtaisesti, miten ilmoitukset esitetään.

Ilmoitukset -asetukset löytyvät: Asetukset → Järjestelmä → Ilmoitukset.

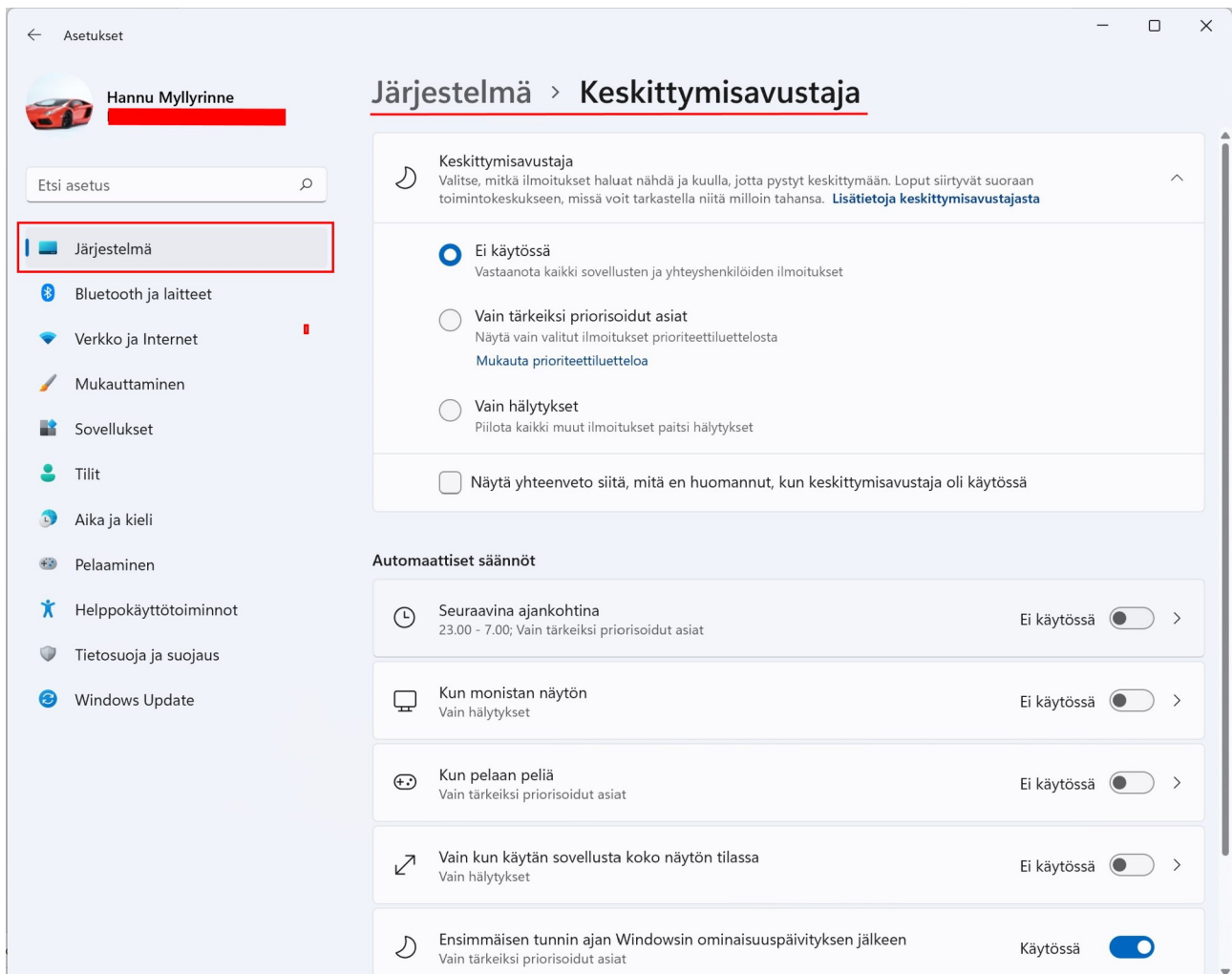

Tässä esimerkissä näkyy Kuvakaappaustyökalu -sovelluksen ilmoitusasetukset. Näiden asetusten mukaan ilmoitukset ovat käytössä ja näkyvät ilmoituskeskuksessa ja ilmoituspalkkina. Äänimerkki ei ole käytössä.

Keskittymisavustaja

Keskittymisavustaja antaa valita, mistä kaikista asioista ilmoituksia näytetään ja kuullaan. Oletuksena se ei ole päällä, eli kaikki Ilmoitukset -kohdassa valitut Windowsin ja sovellusten ilmoitukset esitetään.

Keskittymisavustaja löytyy: Aloitus → Asetukset → Järjestelmä → Keskittymisavustaja

Keskittymisavustaja tarjoaa kaksi valintaa ilmoitusten rajoittamiseen:

- Vain tärkeiksi priorisoidut asiat -valinta esittää vain valitut prioriteettiluettelon ilmoitukset.
- Vain hälytykset -valinnassa Windows 11 näyttää vain hälytykset, jotka on asetettu Windowsin Hälytykset ja kello -sovelluksessa.

Vain tärkeiksi priorisoidut asiat:

Järjestelmä > Keskittymisavustaja > Prioriteettiluettelo

Hallitse, mitkä ilmoitukset ovat sallittuja. Muut ohjataan suoraan ilmoituskeskukseen. Hälytykset toimivat edelleen.

Puhelut, tekstiviestit ja muistutukset

- Näytä saapuvat puhelut (myös VoIP-puhelut)
- Näytä muistutukset riippumatta siitä, mikä sovellus on käytössä

Ihmiset

Vain tätä toimintoa tukevat sovellukset näyttävät valitsemiltasi ihmisiltä saapuvat ilmoitukset. Näihin sovelluksiin kuuluvat muun muassa Sähköposti, Skype, Puhelut ja Viestit.

- Näytä ilmoitukset, jotka tulevat tehtäväpalkkiin kiinnitetyiltä yhteyshenkilöiltä.

 Lisää yhteyshenkilöt

Sovellukset

Näytä ilmoitukset alla olevaan luetteloon lisätyistä sovelluksista.

 Lisää sovellus

 Kello

Keskittymisavustajan voi myös automatisoida. Sille voidaan asettaa aikaväli, jolloin ilmoituksia rajoitetaan. Jos puolestaan monistetaan näyttö, avustaja esittää oletuksena vain hälytykset. Kun keskittymisavustaja tunnistaa pelin, avustaja esittää oletuksena vain tärkeiksi priorisoidut asiat.

Keskittymisavustajan ollessa käytössä kaikki ilmoitukset menevät suoraan Ilmoituskeskukseen, jossa niitä voi katsella myöhemmin.

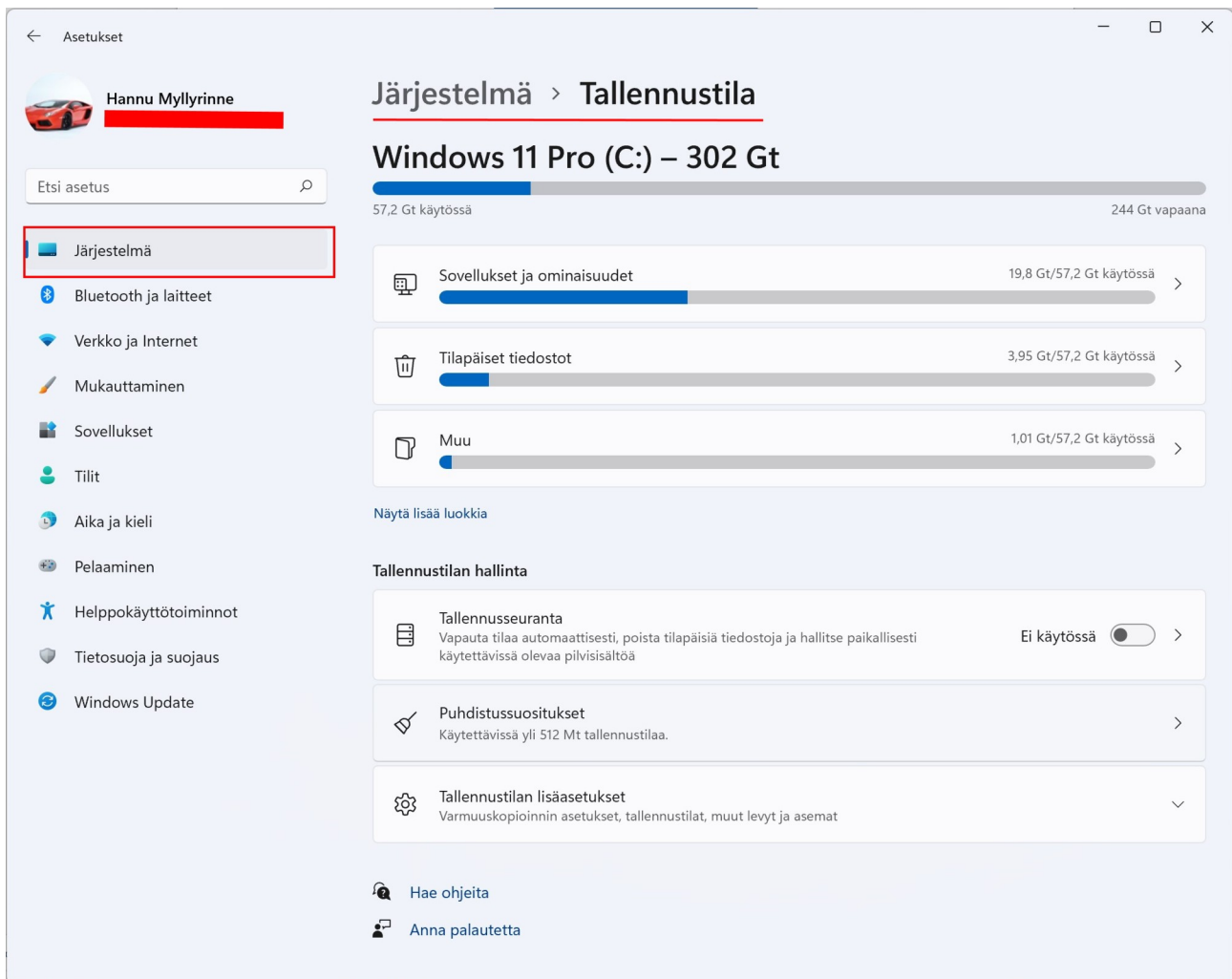
Keskittymisavustajan toimintaa voidaan muuttaa myös avaamalla toimintokeskus ja klikkaamalla Keskittymisavustajan kuvaketta.

Näytön monistaminen tarkoittaa toisen näytön liittämistä ja molemmissa näytöissä on sama kuva.

Tallennustilan hallinta

HDD ja SSD (massamuistien) tallennustilaa voidaan hallita:

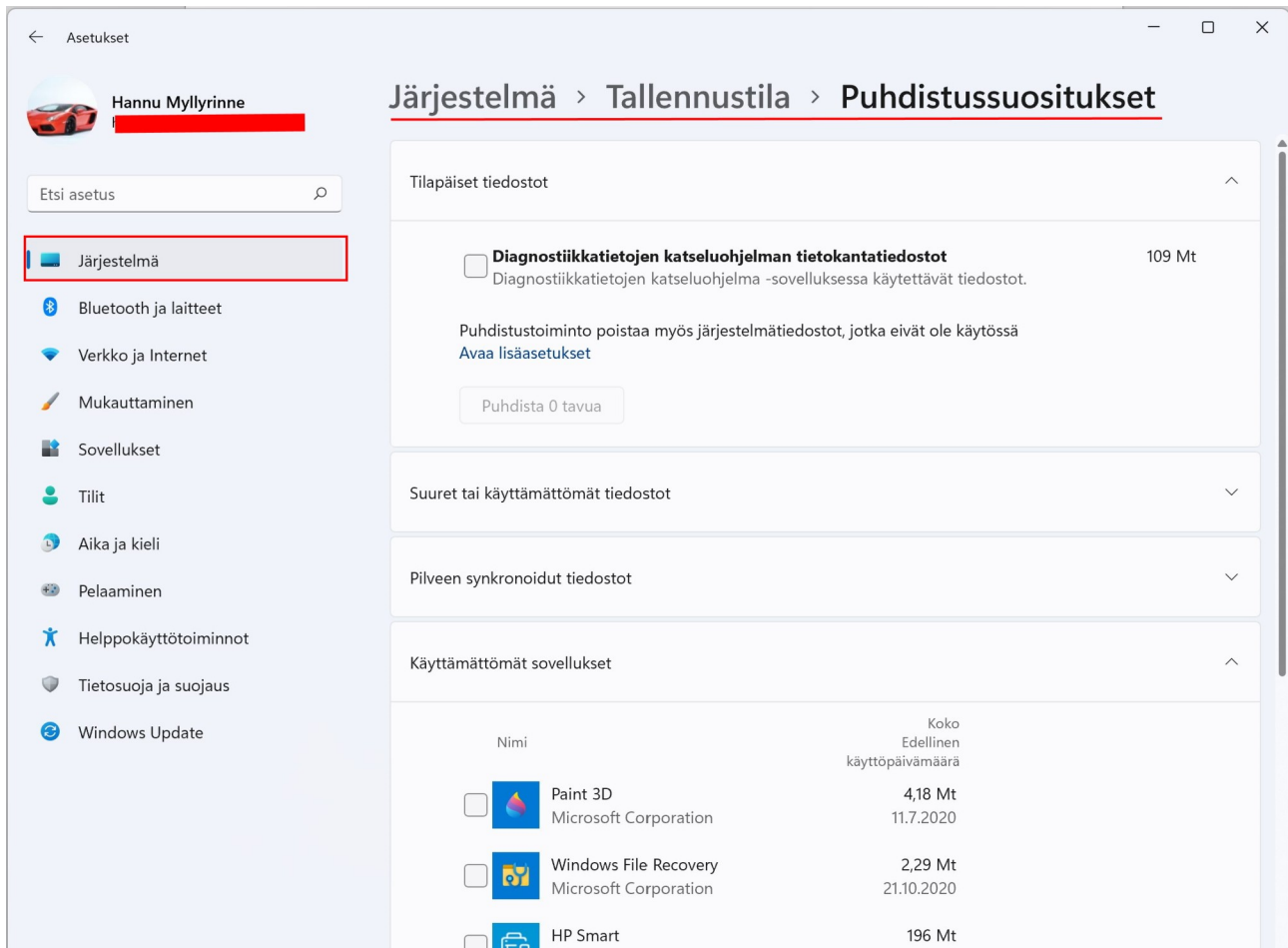
Valitaan Asetukset → Järjestelmä → Tallennustila

Tietokoneessa voi olla useampia massamuisteja. Yksi massamuisti voidaan jakaa useaan osioon eli partitioon. Tallennustilan ylläpidossa näkyy vain massamuisti tai osio, johon Windows 11 on asennettu. Muut osiot tai massamuistit näkyvät Tallennustilan lisäasetukset -kohdassa.

Jos Tallennusseuranta -kohdan ottaa käyttöön, voidaan Tallennusseuranta -kohdassa määritellä, mitä tietoja voidaan poistaa automaattisesti:

Jos haluaa itse vapauttaa tallennustilaa, valitaan: Puhdistussuositukset → Tilapäiset tiedostot. Tällöin näkyviin tulevat kaikki poistettavissa olevat tiedostot. Kun valitaan kaikki halutut tiedostot ja valitaan Puhdista (XX tavua / Mt /Gt), Valitut tiedostot poistetaan.

Kun Windows 11 päivittyy uuteen versioon, tallentaa se vanhan version Windows.old -kansioon. Tämä kansio vie paljon tallennustilaa (~ 30 - 40 Gt). Windows poistaa tämän kansion automaattisesti tietyn ajan jälkeen. Jos sen haluaa poistaa aikaisemmin, voidaan se tehdä Tilapäiset tiedostot -kohdassa. Tämän jälkeen ei voi kuitenkaan enää palata edelliseen versioon.

Microsoftin ohjeet varatun tallennustilan hallinnasta:

[Microsoftin ohjeet tallennustilan hallinnasta](#)

Tulostaminen tiedostoon

Kirjoittimelle tulostamisen lisäksi voidaan tulostaa tiedostoon, eli luoda pdf -tiedosto. Tämä on käytännöllistä esimerkiksi haluttaessa kuitti maksetusta laskusta. Kaikissa pankeissa on mahdollisuus tulostaa kuitti. Esimerkin ohjeet toimivat kaikissa pankeissa sen jälkeen, kun on valittu Tulosta kuitti.

Esimerkissä käytetään S – Pankkia Firefox -selaimella.

Kirjaudutaan S – Pankkiin ja valitaan tulostettava tilitapahtuma, jolloin näytölle tulee ko. tilitapahtuman tiedot.

Tilitapahtuman tiedot

Tilitapahtuman tiedot

Saajan BIC-tunnus

OKOYFIHH

Viesti

Saajan tilinumero

Saajan viitenumero

Saajan nimi

Kirjauspäivä

18.10.2021

Maksaja

HANNU MYLLYRINNE

Maksupäivä

16.10.2021

Tapahtumalaji

TILISIIRTO

Summa

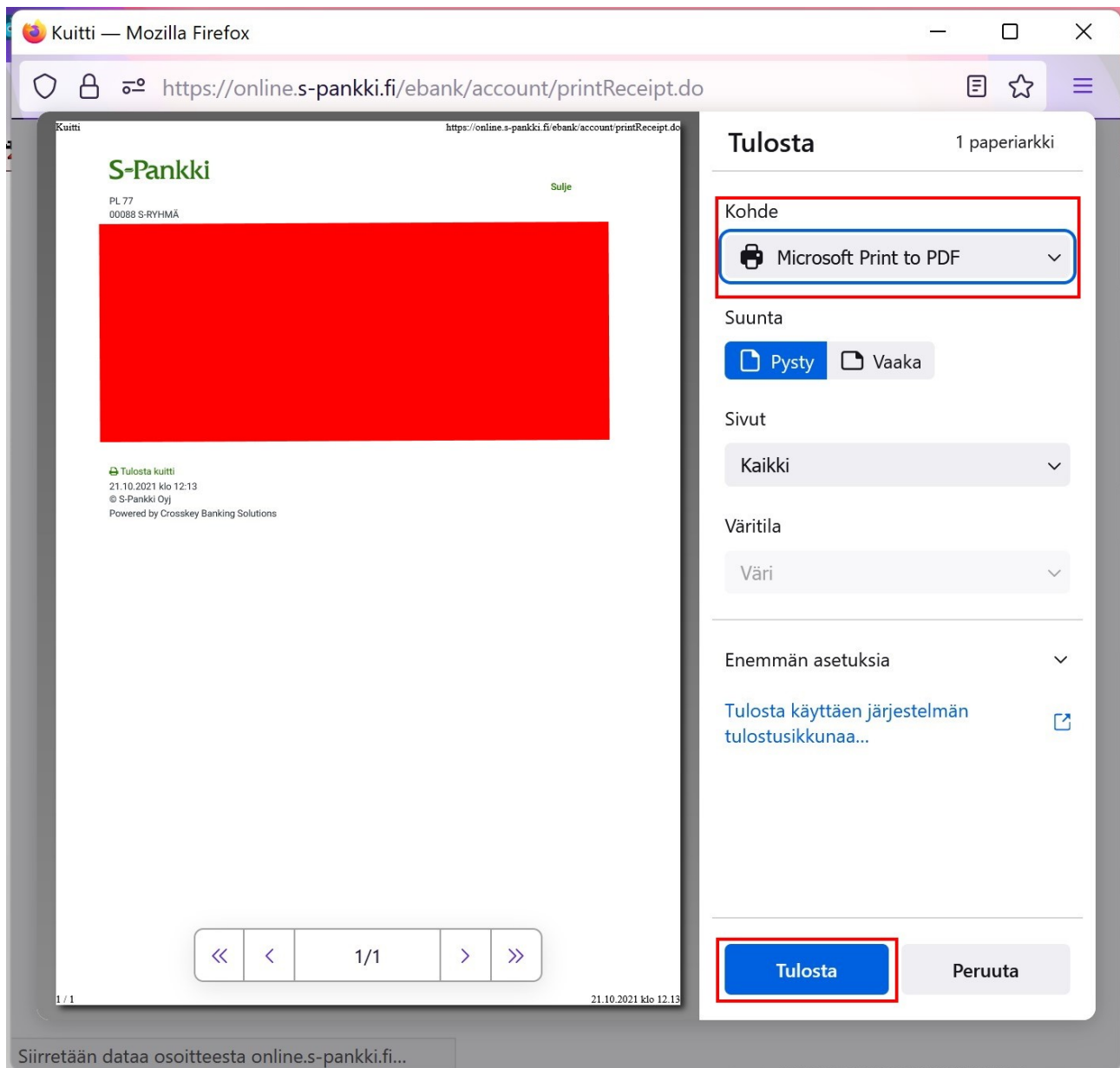
Arkistointitunnus

 Tulosta kuitti

Tilaa kuitti

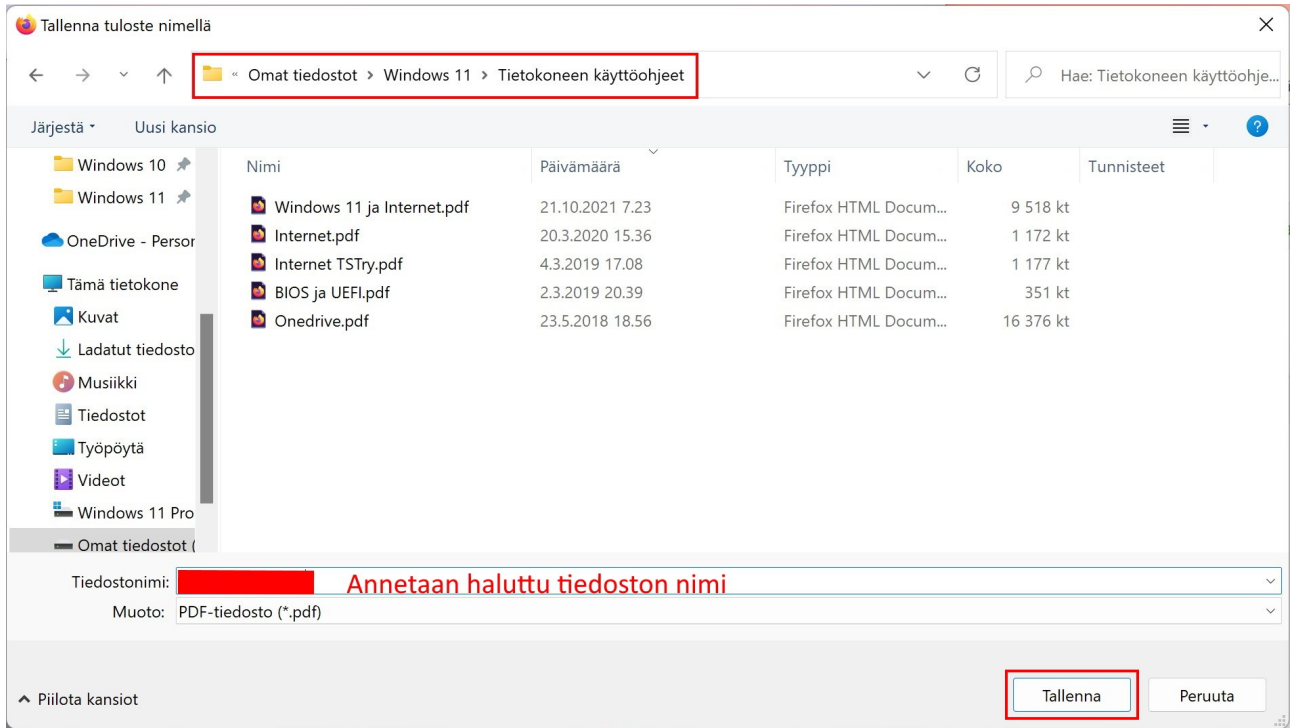
Kopioi

Kun valitaan Tulosta kuitti, aukeaa uusi Tulosta -ikkuna.

Tarkistetaan, että tulostimen nimi on: Microsoft Print to PDF. Tämän jälkeen valitaan Tulosta.

Seuraavaksi aukeaa Tallenna tuloste nimellä -ikkuna. Valitaan tallennuskansio, annetaan tiedostolle nimi ja valitaan Tallenna -painike. Tämän jälkeen tiedosto löytyy annetusta kansioista:

Kun tiedostoa tuplaklikkaa resurssienhallinnassa, aukeaa se oletusselaimeen.

Sanastoa ja lyhenteitä

Suomen kieli on suomenkielisestä Windows 11 -käyttöjärjestelmästä. Englannin kieli on puolestaan englanninkielisestä Windows 11 -käyttöjärjestelmästä. Ne eivät siis ole suoraan käännöksiä.

Asetukset	Settings
Asiakirjat	Documents
ATK Automaattinen tietojen käsittely	Automatic data processing
Binäärijärjestelmä, kaksilukujärjestelmä	Binary
Bitti. Arvo voi olla joko 0 tai 1	bit
Byte = Tavu = 8 bittiä esim. 0101 1010	Byte
Etsi, hae. Hakutoiminto	Search
Etätyöpöytä	Remote desktop
HDD	Hard disk drive
Helppokäyttökeskus	Ease of access center
HID, HID -laite	Human Interface Device
ICT Informaatio- ja kommunikaatioteknologia, Tieto- ja viestintäteknikka	Information and communications technology
Jaetut kokemukset	Shared experiences
Järjestelmä	System
Kansio	Folder
Keskittymisavustaja, vaikuttaa ilmoitukseen	Focus assist

Kirjoittaminen	Typing
Komentokehote	Command prompt
Kosketuslevy	Touchpad
Kytke ja käytä	Plug and play
Käyttäjätili	Account
Käyttöjärjestelmä	Operating system
Laajakaistaverkko	WAN = Wide area network
Ladatut tiedostot	Downloads
Laitehallinta	Device manager
Laiteohjelma	Firmware
Langaton lähiverkko	WLAN = Wireless local area network
Leikepöytä	Clipboard
Lentotila, lopettaa kaiken langattoman toiminnan	Airplane mode
Levyhallinta	Disk management
Lukija	Narrator
Luonnoslehtiö	Sketchpad
Lähijako. Jaa videoita, valokuvia, asiakirjoja ja verkkosivustoja välittömästi Bluetooth- tai WiFi-yhteyden avulla.	Nearby sharing
Lähiverkko, kotiverkko	LAN = Local area network
Mb = Mb = megabitti	Megabit
MB = MT = Megatavu	Megabyte

Mobiilitukiasema	Mobile hotspot
Moniajo	Multitasking
Muistilaput	Sticky notes
Mukauttaminen	Personalization
Näyttöleike, kuvankaappaus, kuvankaappaustyökalu	Screen snip, snipping tool
Näyttöluonnos	Screen sketch
Näytä toisessa, näytön jakaminen	Project
Ohjauspaneeli	Control panel
Palauttaminen	Recovery
Puheen tunnistus	Speech recognition
RAM	Random-access memory
Resurssienhallinta, tiedostojen ja kansioiden hallinta	File explorer
ROM	Read-only memory
Sammuta tai kirjaudu ulos	Shut down or sign out
Siirrettävyyskeskus	Mobility center
Sovellukset ja ominaisuudet	Apps and Features
SSD	Solid State Drive
Suorita	Run
Sähköposti	Mail
Tablettitila	Tablet mode
Tallennustila	Storage

Tapahtumienvälvonta	Event viewer
Tavu = 8 bittiä	Byte
Tehtävien ajoitus	Task Scheduler
Tehtävienhallinta	Task manager
Tehtävänäkymä	Task View
Tehtäväpalkki	Taskbar
Tiedosto	File
Tietokoneen hallinta	Computer management
Tietosuoja	Privacy
ilmoituskeskus	Action center
Työpöytä	Desktop
Universaali Windows ympäristö (UWP)	Universal Windows Platform
URL, url -osoite	Uniform Resource Locators
UWP – sovellus	UWP (Universal Windows Platform) program
Valvontatyökalut	Administrative tools
Varmuuskopiointi ja palautus	Backup and restore
Verkko	Network
Verkkoyhteydet	Network connections
Virranhallinta-asetukset	Power options
Windows -järjestelmä	Windows system
Windowsin apuohjelmat	Windows accessories
Windowsin valvontatyökalut	Windows administrative tools

WiFi: WLAN -tuotteista käytetään usein kaupallista nimitystä WiFi. WLAN = langaton lähiverkko	WiFi
WSL	Windows Subsystem for Linux